

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА О ПОЛОЖАЈУ ЖЕНА У НОВОМ САДУ

**РЕЗУЛТАТИ
ИСТРАЖИВАЊА
О ПОЛОЖАЈУ
ЖЕНА У
НОВОМ САДУ**

**РЕЗУЛТАТИ
ИСТРАЖИВАЊА
О ПОЛОЖАЈУ
ЖЕНА У
НОВОМ САДУ**

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА О ПОЛОЖАЈУ ЖЕНА У НОВОМ САДУ

Истраживање спровела:
Новосадска женска
иницијатива

Наручилац истраживања:
Локални омбудсман
Града Новог Сада

Нови Сад, октобар 2022. године

САДРЖАЈ

Увод	1
О Новосадској женској иницијативи	4
О Локалном омбудсману	8
О истраживању	11
Методологија	13
Социодемографске карактеристике испитаница	15
Образовање и партиципација жена	24
Запошљавање жена	30
Здравље жена	47
Безбедност жена	55
Коментари учесница у истраживању	61
Закључак	65
Препоруке	69

A purple-tinted photograph of a Gothic-style building. The building features a prominent statue of a figure in armor standing on a balcony. Below the balcony, there are two large circular clock faces with Roman numerals. The building has a complex roofline with multiple gables and dormers. The word "Увод" is written in white, bold Cyrillic letters across the center of the image.

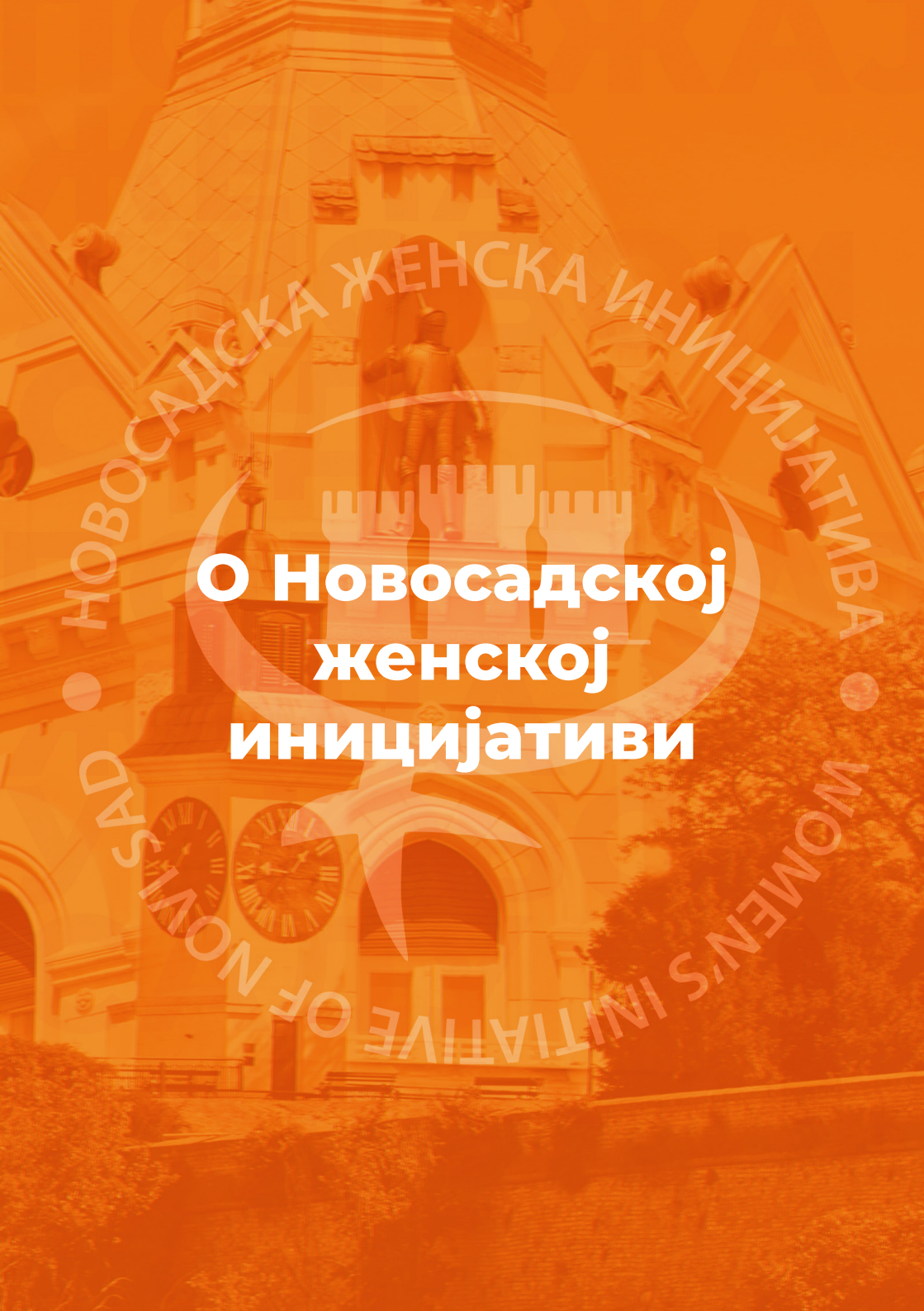
Увод

Увод

Комитет за елиминисање дискриминације жена (CEDAW) у својим Закључним разматрањима у вези са Четвртим периодичним извештајем Републике Србије о примени Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације жена (2013- 2018), позитивно је оценио унапређење законодавног и стратешког оквира за унапређење положаја жена и забрану дискриминације. CEDAW комитет је, међутим, скренуо пажњу на и даље неповољан положај жена у Републици Србији у многим областима. Закључна разматрања CEDAW комитета садрже велики број препорука, укључујући и препоруке које су у потпуности поновљене из претходних закључних запажања (привремене посебне мере, запошљавање, здравље и здравствена заштита, дискриминаторни родни стереотипи), што указује да предузете мере у циљу испуњавања претходно добијених препорука нису биле довољно делотворне, а што се даље негативно одражава на положај жена и остваривање њихових права. Да има простора за даље унапређење положаја жена у Републици Србији указују и вредности међународних индекса који мере равноправност полова. Индекс родне равноправности, који се израчунава на основу методологије Европског института за родну равноправност (European Institute of Gender Equality – EIGE), представља инструмент којим се прате родне неједнакости у земљама Европске уније (ЕУ) и мери родну равноправност на скали од 1 (потпуна неравноправност) до 100 (потпуна равноправност). Вредност Индекса родне равноправности за Републику Србију 2021. године, израчунатог на основу података за 2018. годину, (58) указује на континуиран, мада спор, прогрес у унапређивању родне равноправности.

У односу на први Индекс родне равноправности (израчунат на основу података за 2014. годину), забележено је повећање вредности индекса за 5,6 поена. Ипак, уколико се напредак буде наставио овим темпом, биће потребно још 59 година до достизања пуне родне равноправности у Србији. Република Србија најбоље резултате постигла је у домену здравља (вредност индекса 84,1) и у домену рада (69,4), а најлошије у домену моћи (46,5). У односу на просек ЕУ, Србија заостаје 9,4 поена, а у односу на Шведску, која бележи најбоље резултате у ЕУ, чак 25,8 поена. Када се подаци посматрају по доменима индекса, Република Србија заостаје за просеком ЕУ у свим доменима индекса родне равноправности. Најмање разлике су у доменима рада и здравља (2, односно 3,7), а највише у домену новца (21,9). Индекс полова Циљева одрживог развоја (ЦОР) представља најопсежније средство за мерење укупног напретка ка родној равноправности који је усклађен са циљевима одрживог развоја Уједињених нација. Индекс полова ЦОР у 2019. години за Републику Србију износи 74,9 и сврстава је на 34. место од 129 земаља. Место број 1 заузела је Данска са вредношћу индекса 89,3.¹

¹Положај осетљивих група у процесу приступања Републике Србије Европској унији / ПРЕГЛЕД СТАЊА: ПОЛОЖАЈ ЖЕНА И РОДНА РАВНОПРАВНОСТ, 03.11.2021. Израду овог документа омогућила је Влада Швајцарске у оквиру пројекта „Подршка унапређењу социјалног укључивања у Републици Србији“.

О Новосадској
женској
иницијативи

НОВОСАДСКА ЖЕНСКА ИНИЦИЈАТИВА
NOVI SAD WOMEN'S INITIATIVE

О Новосадској женској иницијативи

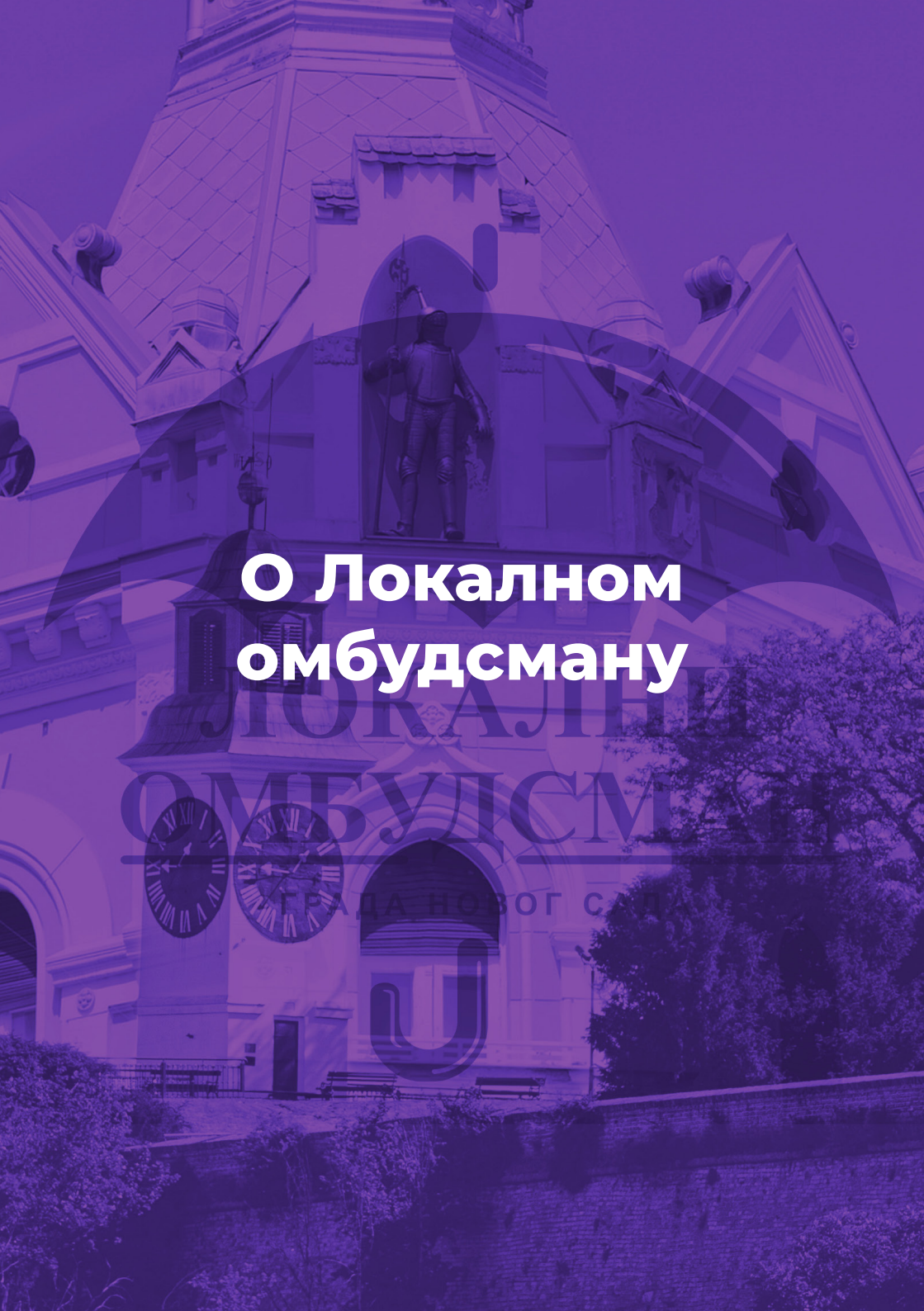
Новосадска женска иницијатива (у даљем тексту: НЖИ) основана је у мају 2010. године као неформална група коју су чиниле студенткиње које су у том тренутку биле друштвено активне и деловале кроз различите омладинске, грађанске и студентске организације, као и кроз студентска и омладинска представничка тела. Оснивачице и чланице окупиле су се у оквирима НЖИ са циљем да иницирају и активно учествују у културном, друштвеном, грађанском и политичком преображају српског друштва у целини. НЖИ је формално правно уобличена 2014. године као удружење грађана, а у складу са важећим позитивним правом у надлежној Агенцији. Чланице удружења, некада студенткиње, данас су успешне правнице, инжењерке, спортске раднице, педагошкиње.

Такође, у потпуности прихватајући европско опредељење да је модерно, демократско и просперитетно друштво ослобођено сваке врсте дискриминације, НЖИ изузетно велики значај поклања равноправности полова, кроз иницијативе за институционално оснаживање механизма за остваривање родне равноправности, едукативне програме, промовисање концепта равноправности полова и политике једнаких могућности, али и кроз конкретне акције које доприносе елиминацији насиља над женама, стварању услова за запошљавање и samozapoшљавање жена. Крајњи циљ оваквих активности је да се питање равноправности полова кроз неколико година не посматра као обавеза, него да оно постане стандард и вредност који се подразумевају.

Циљеви Новосадске женске иницијативе:

- Активан рад на пољу подизања нивоа грађанске свести;
- Подстицање жена да активно учествују у друштву;
- Развијање сарадње жена и обезбеђивање услова за учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба жена и у партнерству са женама;
- Обезбеђивање остваривања права на једнаке шансе свих жена у друштву, а посебно угрожених жена и жена које живе у тешким условима;
- Изградња система информисања жена на свим нивоима и у свим областима;
- Развијање, унапређење, подстицање и стимулисање запошљавања жена, samozapoшљавања жена и женског предузетништва;
- Обезбеђивање остваривања права на једнаке шансе свих жена у друштву, а посебно угрожених жена и жена које живе у тешким условима;
- Изградња система информисања жена на свим нивоима и у свим областима;
- Развијање, унапређење, подстицање и стимулисање запошљавања жена, samozapoшљавања жена и женског предузетништва;
- Иницирање здравог и безбедног животног окружења;
- Унапређење услова за безбедан живот жена и деце;
- Обезбеђивање здравих животних и друштвених околности за одгој и васпитање деце;

- Очување и унапређивање здравља жена и деце, смањивање ризика и водећих поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођене женама и деци;
- Активности усмерене ка неговању, развоју и заштити породице као основне ћелије друштва;
- Побољшање животних услова угрожених и осетљивих социјалних група;
- Залагање за заштиту основних права и слобода ради побољшања нивоа животног стандарда и квалитета живота;
- Промовисање квалитетног друштвеног живота и провођења слободног времена;
- Оснаживање жена за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и здраве животне навике
- Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа жена и деце у различитим областима;
- Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена жена и деце;
- Залагање за заштиту природе и здраве животне средине;
- Очување традиционалних вредности, старих заната, домаће радиности и рукотворина.

О Локалном омбудсману

ЛОКАЛНИ
ОМБУДСМАН

ГРАДА НОВОГ САДА

О Локалном омбудсману

Локални омбудсман успостављен је за територију Града Новог Сада као независан и самосталан орган који штити права грађана и контролише рад градских управа, посебних организација и служби Града Новог Сада, Градског већа, када поступа као другостепени орган у управном поступку, органа надлежног за правну заштиту имовинских права и интереса Града Новог Сада, као и других органа и организација, предузећа и установа чији је оснивач Град Нови Сад, а којима су поверена јавна овлашћења. Локални омбудсман се стара и о заштити и унапређењу људских и мањинских права и слобода.

У обављању својих послова Локални омбудсман је независан и самосталан и нико нема право да утиче на његов рад и поступање. Основни принцип деловања Локалног омбудсмана су законитост, непристрасност, независност и правичност.

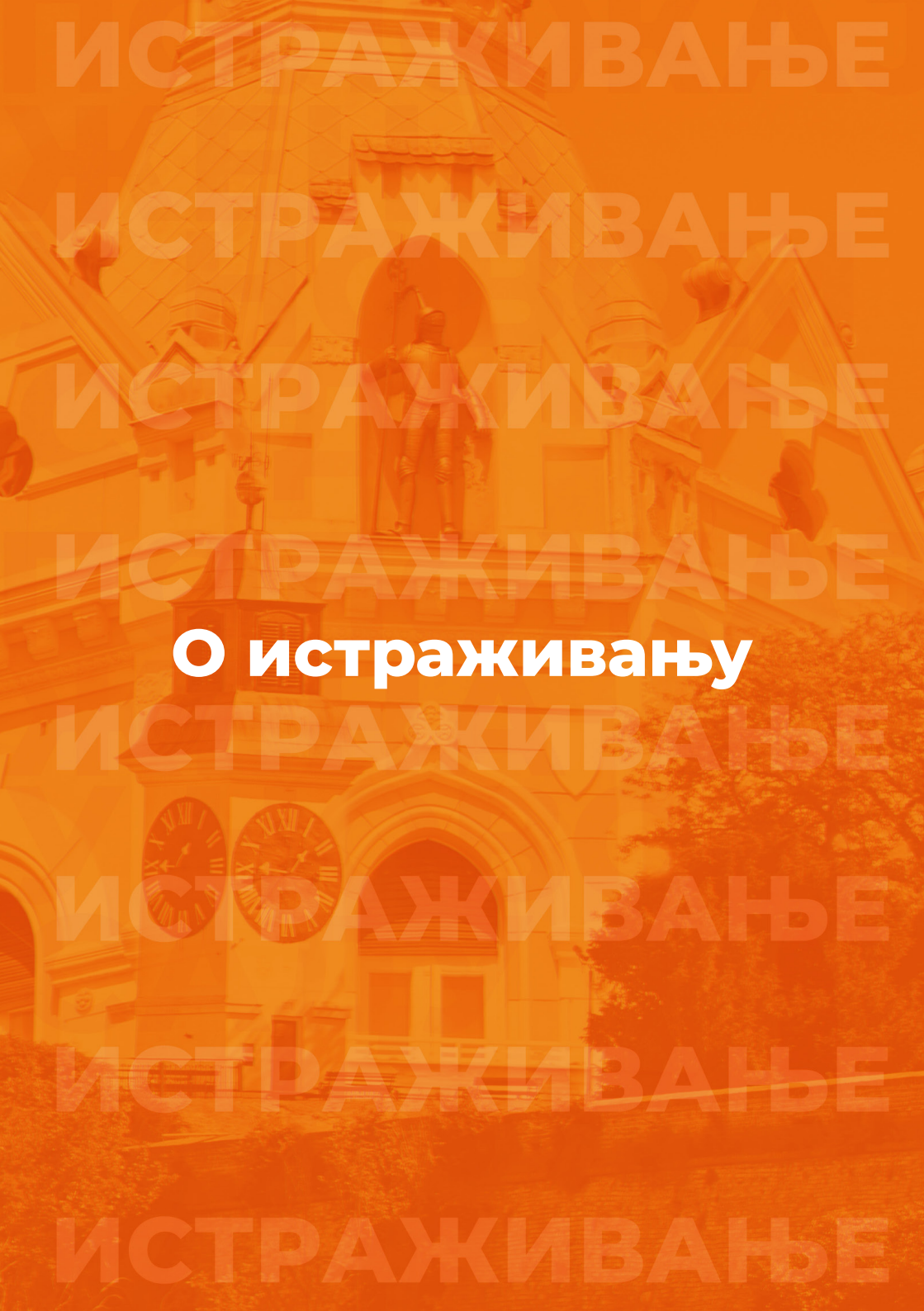
Локални омбудсман је овлашћен да контролише поштовања права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа, односно служби, ако се ради о повреди одлука и других аката органа, односно служби Града Новог Сада.

Локални омбудсман покреће поступак по притужби грађана или по сопственој иницијативи. Грађани подносе притужбу у писаној форми, укључујући све начине електронске комуникације, или усмено на записник.

Поступак пред Локалним омбудсманом је бесплатан, није јаван, а из разлога једноставније процедуре, сачињен је образац притужбе који грађани попуњавају.

Поред права на покретање и вођење поступка, Локални омбудсман има право да пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности, делује превентивно, у циљу унапређења рада органа, односно службе, и унапређења заштите људских права и слобода.

Локални омбудсман спроводи истраживање о стању људских права и едукације о људским правима (са посебним акцентом на права посебно осетљивих група) на територији Града Новог Сада.

О истраживању

О истраживању

Новосадска женска иницијатива у сарадњи са Локалним омбудсманом Града Новог Сада, као наручиоцем, спровела је истраживање о положају жена на територији Града Новог Сада.

Циљ истраживања био је да се путем анкетирања жена на територији Града Новог Сада, утврди који су то проблеми са којима се жене највише сусрећу, који су њихови предлози за побољшање положаја жена у Новом Саду и шта то жене сматрају да би могло утицати на повећање равноправности међу половима. Додатно, циљ је био и да се обезбеди промоција рада институције Локалног омбудсмана и едукације жена о њиховим правима.

Резултати добијени истраживањем могу бити полазна основа за израду стратешких докумената на тему родне равноправности.

Закључци и препоруке који буду проистекли из овог истраживања послужиће за даље заговарање бољег положаја жена у Граду Новом Саду.

Методологија

Методологија

Циљ истраживања: Истражити међу циљном групом од 3024 жена из Новог Сада који су њихови проблеми и анализирати предлоге за побољшање положаја, сагледати њихове предлоге који би могли утицати на повећање родне равноправности и дати закључке и препоруке.

Специфични циљеви истраживања:

Резултати истраживања дају одговоре на питања из области:

1. Образовање и партиципација жена
2. Запошљавање жена
3. Здравље жена
4. Безбедност жена

Метода сакупљања података: CAWI (Computer Aided Web Interviewing) - метода за сакупљање података која се спроводи уз помоћ рачунара или мобилног телефона, тако да испитаница попуњава онлине анкету постављену на дигиталне платформе и PAPI метода истраживања, у облику личног интервјуисања, где је анкетар са штампаног упитника попуњавао одговоре у исти

Софтвер за анализу података: SPSS

Географска одредница: територија Града Новог Сада

Контрола: поновљеним интервјуом на 20% анкетираних лица вршена контрола веродостојности одговора

Период прикупљања података: јун - септембар 2022. године

СОЦИОДЕМОГРАФСКЕ
КАРАКТЕРИСТИКЕ
ИСПИТАНИЦА

СОЦИОДЕМОГРАФСКЕ
КАРАКТЕРИСТИКЕ
ИСПИТАНИЦА

СОЦИОДЕМОГРАФСКЕ
КАРАКТЕРИСТИКЕ
ИСПИТАНИЦА

**Социодемографске
карактеристике
испитаница**

СОЦИОДЕМОГРАФСКЕ
КАРАКТЕРИСТИКЕ
ИСПИТАНИЦА

СОЦИОДЕМОГРАФСКЕ
КАРАКТЕРИСТИКЕ
ИСПИТАНИЦА

СОЦИОДЕМОГРАФСКЕ
КАРАКТЕРИСТИКЕ
ИСПИТАНИЦА

Социодемографске карактеристике испитаница

У нашем узорку испитаница од 3024 жене, најзаступљенија узрасна категорија са 53,3% је 31 - 45 година, затим 25,3% жена старости 46 - 59 година. Старосна категорија 60 - 65 година обухвата 3,2% испитаница, док најмлађих испитаница има 18,2%, односно узрасне категорије 15 - 30 година.

Од укупног броја испитаница само 5% жена је завршило докторске студије, док је чак 31% жена завршило мастер студије. Нешто нижи проценат (28%) жена које имају завршене основне академске студије, а 10,6% основне струковне студије. Када је у питању средњошколско образовање, 19,9% жена је завршило средњу школу у трајању од четири године, док је 4,5% жена завршило средњу школу у трајању од три године. Најнижи проценат жена (0,9%) је са завршеном основном школом.

84% испитаница живи у Граду Новом Саду и то 14,5% испитаница живи на Лиманима, 13,1% на Детелинари, а у оквиру Центра града 10,3% испитаница.

У насељеним местима града живи 16% испитаница, а најзаступљенија насеља у оквиру овог истраживања су Ветерник 15,9%, Футог 15,4% и Сремска Каменица са 12,6% испитаница.

Скоро 90% испитаница припада општој популацији, остале испитанице припадају некој од осетљивих група. Ромској националној мањини припада 2,1% испитаница, док 36,9% испитаница припада некој другој националној мањини. 15,7% испитаница са инвалидитетом, затим 1,6% испитаница које су повратници у процесу реадмисије, а 1,8% испитаница које су уживаоца опојних дрога. У оквиру осетљиве групе, припаднице ЛГБТ заједнице обухватају 23%, док су 15,8% млади родитељи и 3,1% испитанице које припадају групи младих без родитељског старања.

Величина узорка: 3024	%
-----------------------	---

Године старости	Од 15 до 30 година	18,2
	Од 31 до 45 година	53,3
	Од 46 до 59 година	25,3
	Од 60 до 65 година	3,2

Године старости	Град Нови Сад	84
	Насељено место Града Новог Сада	16

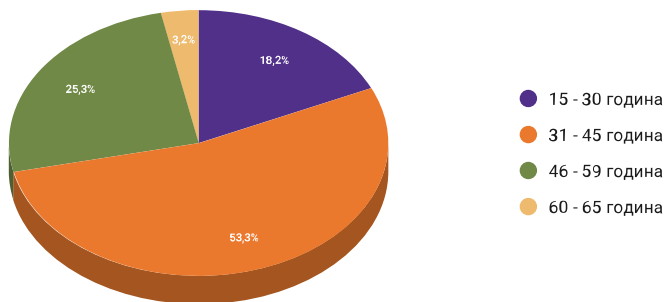
Место становања	Град Нови Сад	Лимани	14,5
		Центар	10,3
		Ново насеље	9,7
		Телеп	9,4
		Клиса	3,6
		Детелинара	13,1
		Грбавица	9
		Подбара	7,4
		Роткварија	5
		Нова детелинара	0,2
		Адице	3,2
		Банатић	0,7
		Сајам	2,6
		Салајка	3
		Адамовићево насеље	3,8
		Сајмиште	2,2
Булевар	2,3		

Место становања	Насељено место Града Новог Сада	Бегеч	2,2
		Будисава	1,1
		Буковац	5,5
		Ветерник	15,9
		Каћ	8,2
		Кисач	2,2
		Ковиљ	2,2
		Лединци	3,8
		Петроварадин	25,8
		Руменка	3,3
		Сремска Каменица	12,6
		Степановићево	1,1
		Футог	15,4
Ченеј	0,7		

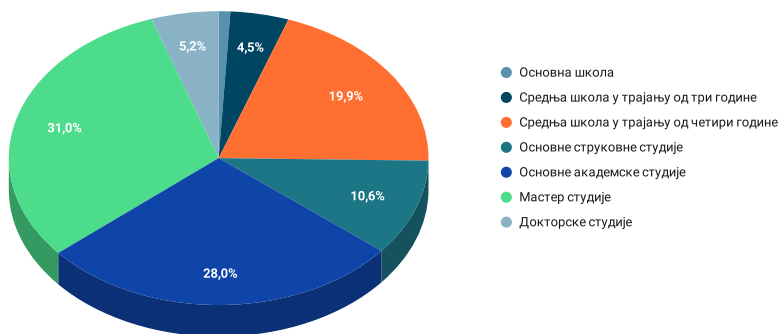
Припадност осетљивим групама	Не	89,5
	Да	10,5

Осетљиве групе	Ромска национална мањина	2,1
	Припадник друге националне мањине	36,9
	Особа са инвалидитетом	15,7
	Особа повратник у процесу реадмисије	1,6
	Уживаоци опојних дрога	1,8
	Припадница ЛГБТ заједнице	23
	Млади родитељи	15,8
	Млади без родитељског старања	3,1
Укупно		100%

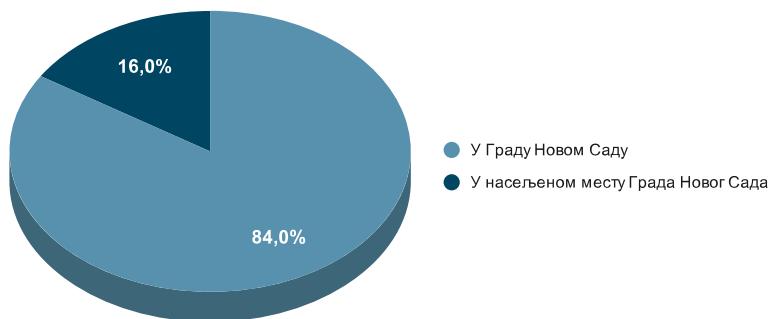
Приказ испитаница према годинама старости

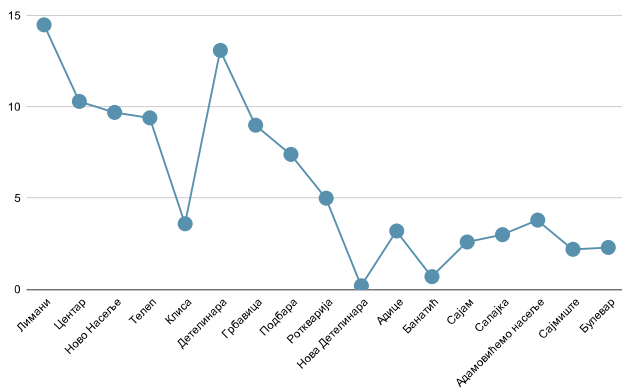
Приказ испитаница према последњем стеченом образовању

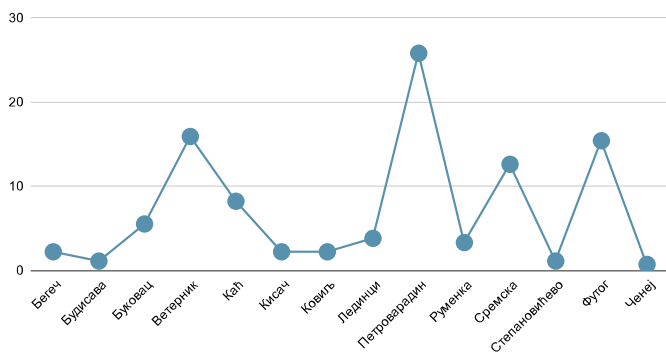
Приказ испитаница према типу насеља у ком живе

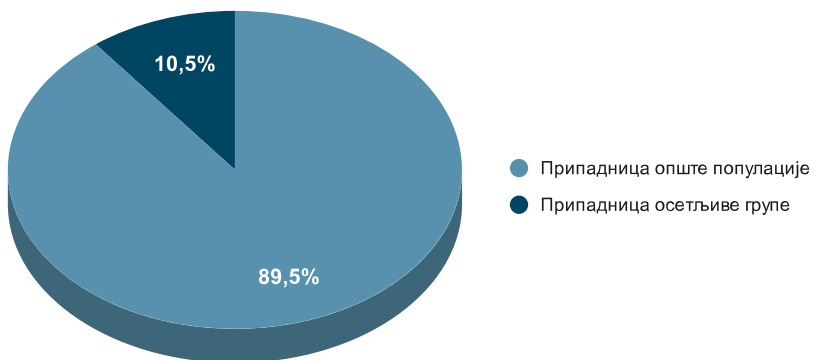
Приказ испитаница према делу Новог Сада у ком живе

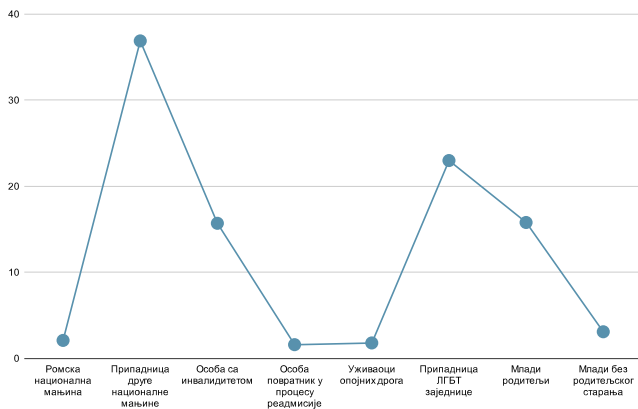
Приказ испитаница према насељеном месту у ком живе

Приказ испитаница према припадности групама

Приказ испитаница према припадности осетљивим групама

**Образовање и
партиципација
жена**

Образовање и партиципација жена

Од укупног броја испитаница, 96,7% наводи да им је образовање доступно док 3,3% наводи да није.

Поред тога, из истраживања видимо да жене похађају додатне едукације, јер чак 67,6% испитаница наводи да је похађала неки вид неформалне едукације, али се то не дешава током периода овог истраживања. 13,3% жена наводи да нису похађале неформалне едукације, али да размишљају да се укључе у неки од програма, док је 5,3% испитаница навело да уопште нису заинтересоване.

Испитанице у великој мери, односно њих 78%, сматра да у јединицама локалне самоуправе на територији Града Новог Сада не постоји равноправност полова када је у питању учешће полова у свим фазама планирања, доношења и спровођења одлука.

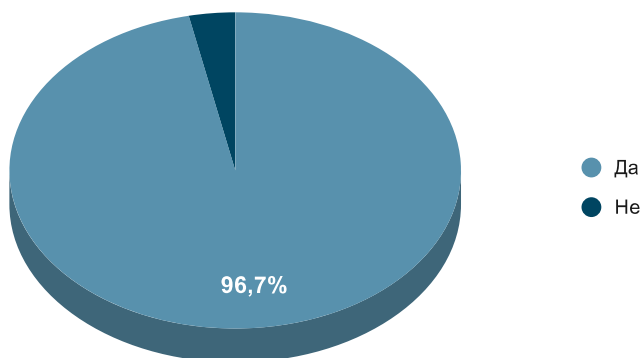
Из претходног произилази незадовољство жена и на неки начин смањен утицај женског пола у односу на мушки, када су у питању водеће позиције. У овом истраживању, 79% жена наводи да је њихов утицај мањи од мушкараца, док је само 4,6% испитаница става да им је утицај ипак већи од мушкараца на истој позицији.

Када је у питању заинтересованост испитаница за политику и политичка дешавања, видимо да су донекле заинтересоване, односно 48,3% испитаница су на скали 1-5 означиле одговор на ово питање са највишом оценом. 91,2% жена излази на изборе.

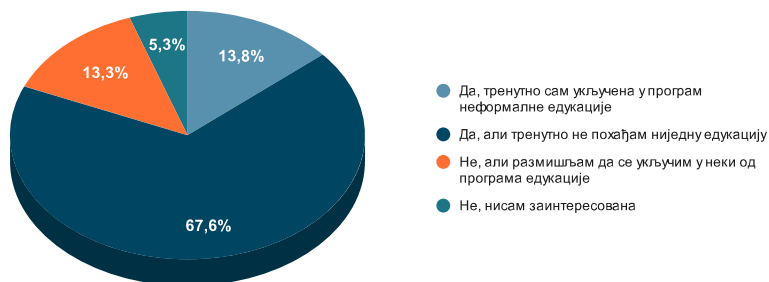
Као извор информисања о дневнополитичким дешавањима, половина испитаница 50,4% користи друштвене мреже, затим телевизију 29,8%. У протекле две године, нешто савременији извор информисања за различите тему у друштву, издвајају се и подкасти, па тако и у овом истраживању, мањи број (0,2%) испитаница их наводи као извор путем којег се оне информишу.

92% испитаница сматра да је потребан виши степен укључености организација које се баве женским питањима и родне равноправности, као и релевантних организација цивилног друштва.

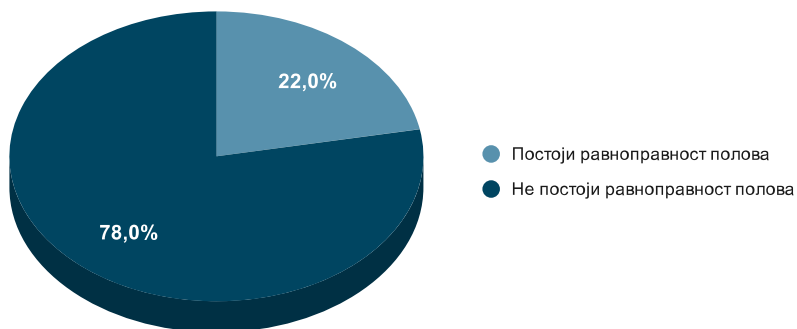
Приказ одговора испитаница на питање да ли им је доступно образовање

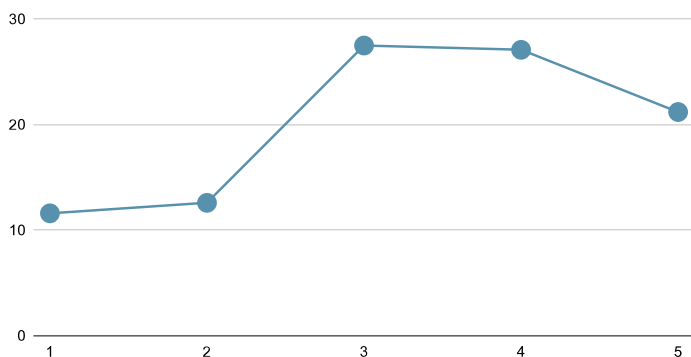
Приказ одговора на питање да ли су поред формалног образовања похађале неки вид неформалне едукације

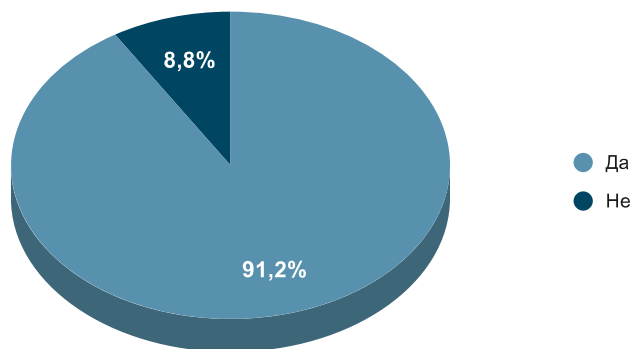
Приказ одговора на питање да ли сматрају да постоји равноправност полова у јединицама локалне самоуправе у Граду Новом Саду

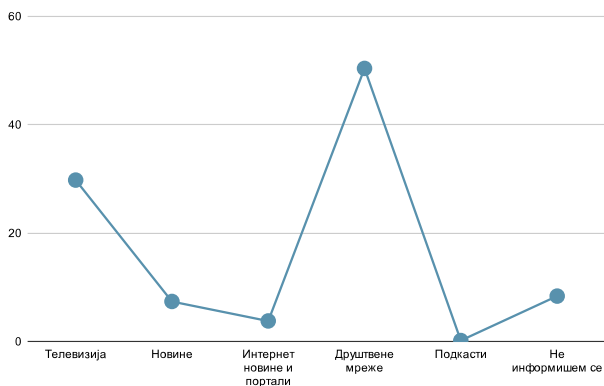
Приказ одговора на питање у којој мери су испитанице заинтересоване за политичка дешавања у нашој земљи (на скали 1-5)

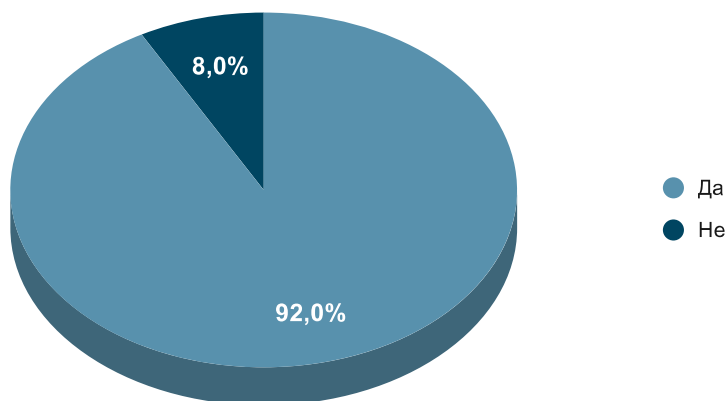
Приказ одговора на питање да ли испитанице излазе на изборе

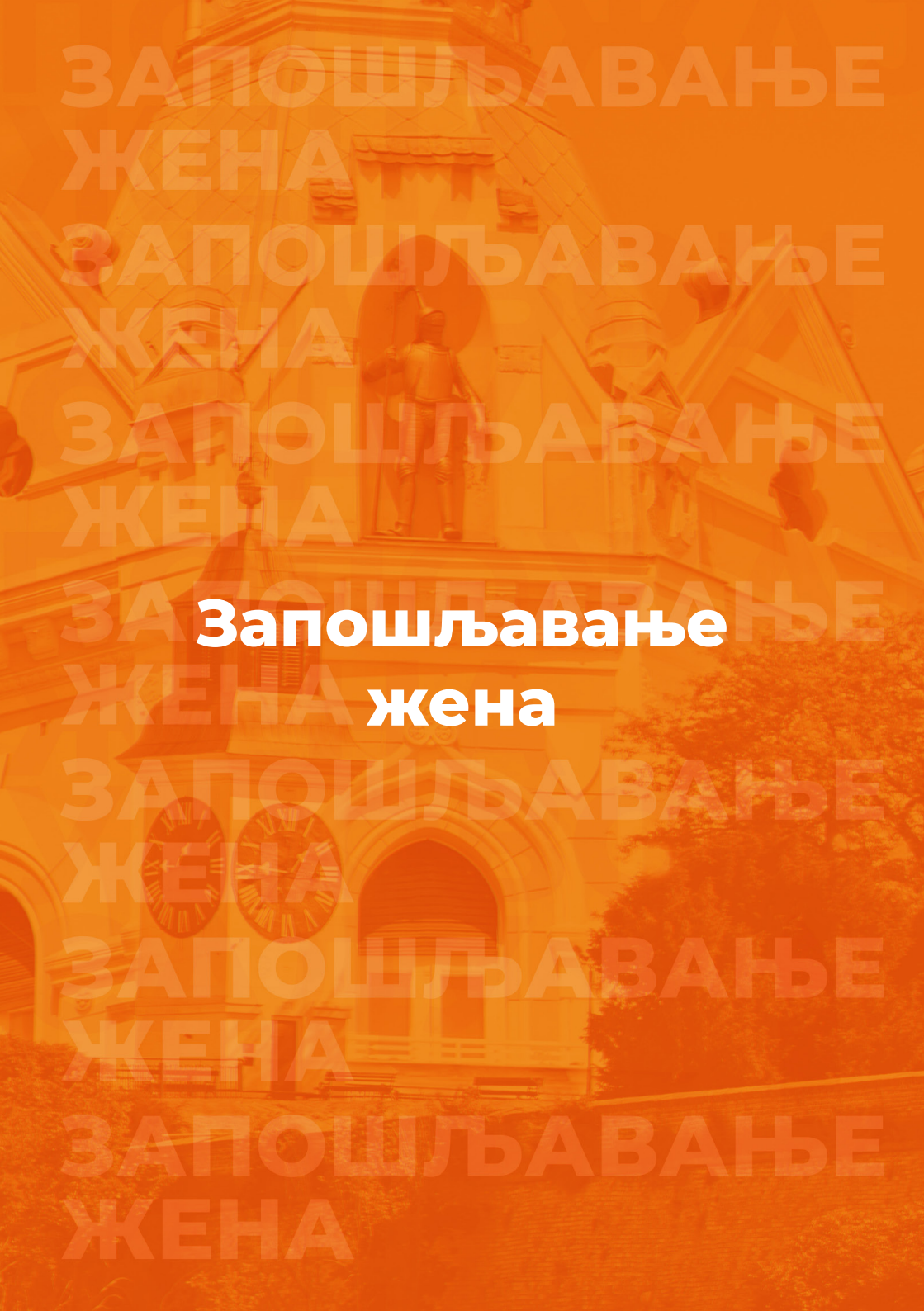

Приказ одговора на питање како се испитанице најчешће информичу о дневнополитичким дешавањима

Приказ одговора на питање да ли испитанице сматрају да је потребан виши степен укључености женских организација и релевантних организација цивилног друштва

ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА
ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА
ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА
ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА
ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА
ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА
ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА
ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА
ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЖЕНА

**Запошљавање
жена**

Запошљавање жена

Када је у питању запошљивост код жена, у оквиру овог истраживања 76,4% испитаница наводи да су запослене, док је 23,6% њих повремено запослено, односно у питању су хонорарни послови.

Дужина радног стажа 70,5% испитаница је у распону од 0 до 20 година радног стажа, док 22% испитаница има радни стаж и преко 20 година.

Испитанице (65,6%) које припадају некој од осетљивих група у великој мери наводе да их то ограничава у проналажењу адекватног запослења, док 34,4% жена наводи да их то не ограничава.

У оквиру истраживања највише испитаница ради у приватном сектору 44,8%, затим 22,9% у државном сектору, 14,4% жена је samozапослено, а у компанијама које су у мешовитом власништву, у оквиру овог истраживања запослено је 2,9% жена.

Више од половине испитаница наводи да су им на разговору за посао постављали питања у вези са брачним статусом и децом, а 50,5% жена наводи да су одговори на ова питања утицали и на њихово запослење.

53,3% испитаница (на скали 1-5 одговор на питање су означиле бројевима 1 и 2) наводи да послодавци не поштују Закон о равноправности полова који између осталог обухвата и здравствену заштиту у вези са планирањем породице, док 4,1% испитаница на скали 1-5, свој одговор означава највишом оценом сматрајући да послодавци у потпуности поштују Закон о равноправности полова.

Када је у питању флексибилно радно ангажовање, испитанице наводе да им је омогућено и то на неколико начина - да изостану са радног места због породичних обавеза (40,1%), затим им је омогућено обављање посла од куће (21,1%) као и клизно радно време (15,3%). Такође, један од начина је и прелазак са пуног на скраћено радно време, што је као одговор навело 8,9% испитаница.

50% испитаница наводи да им приватни живот трпи у корист пословних обавеза, док 26,8% жена наводи веома добру усклађеност породичних и пословних обавеза, одговорности и привилегија. Међутим, 14,2% жена наводи да им професионални живот трпи у корист приватних обавеза.

Кључни фактори за развој каријере код жена, у овом истраживању, су најчешће подршка породице (21,9%) и улагање у личну едукацију (21,6%), затим сплет околности у којима су се пронашле (15%), познанства (13%), инат (7,5%), менторство колега (7,7%), независност од родитеља и други.

У великој мери, 52% испитаница се не слаже са тврдњом да женама није пружено довољно прилика како би доказале да су способне за рад на извршним позицијама. Одговор на ово питање, на скали 1-5 су означиле највишим бројевима, односно 4 и 5.

Само неке од препрека на које су испитанице наилазиле током професионалног живота су: одустајање од пословног путовања или стручног усавршавања због породичних обавеза (30,5%), нижа плата због немогућности извршавања свих радних обавеза (14,6%), сукоб са својим послодавцем или са колегама због породичних обавеза (20,6%), традиционални погледи на улогу жена у обављању професионалног живота (23,4%), стереотипи о младим женама као мање професионалним (6,8%) и друго.

65% жена, у оквиру овог истраживања, наводи да у великој мери осећа последице “сукоба” породичних и пословних обавеза, означавајући свој став на скали 1-5, бројевима 4 и 5, док 47,9% испитаница наводи да се у великој мери осећа оптерећено количином радних задатака на послу.

Због велике количине радних задатака, 33,4% испитаница (на скали 1-5 одговор су означиле највишим оценама, односно 4 и 5), наводи да су и након радног времена посвећене послу, док 29,7% испитаница се изван радног времена уопште не бави пословним обавезама.

У одговору на питање да ли знају да постоји Закон о иновационој делатности, 88,2% испитаница наводи да не зна, док 13,8% наводи да зна да овај закон постоји.

93,1% испитаница, у оквиру овог истраживања, наводи да су неопходни програми који се спроводе као подршка иновационом предузетништву жена.

Неки од фактора, који утичу на успешност жена у предузетништву су: двоструки “терет” кућних обавеза и одговорности на радном месту (24,1%), приступ финансијама (17,6%), афирмативно и повољно пословно окружење (13,1%), културолошке баријере (12,4%), избор и врста бизниса и сектора (10,1%), сегрегација по полу и образовању (9,8%) и други.

Око 70% испитаница је размишљало о покретању сопственог бизниса, али је 23% активно у постизању тог циља, док је 47,1% испитаница одустало од тога. 7% испитаница наводи да није заинтересовано за покретање свог бизниса.

Разлози зашто неко није покренуо свој бизнис су разноврсни, испитанице наводе само неке од њих: недостатак финансијских средстава, тј. почетни капитал (13,3%), "несигурно" тржиште (11,8%), страх од превелике одговорности (12,6%), страх од неуспеха (13,9%), недовољна информисаност о овој теми (6,1%), породичне обавезе према малој деци (6,9%), превише администрације (5%) и други.

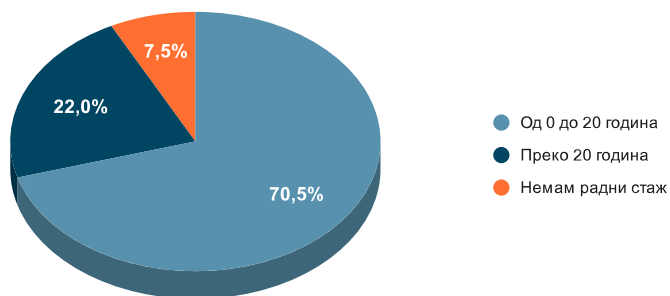
81,2% испитаница није упознато са родно одговорним буџетирањем, док само 18,8% жена у оквиру овог истраживања јесте.

Такође, велики број испитаница није ни упознат са Законом о буџетској систему, који се примењује од 2016. године на територији Града Новог Сада, док је 10,8% испитаница навело да је упознато.

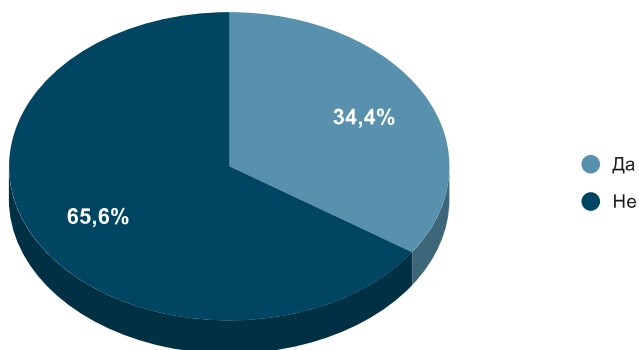
Приказ одговора на питање какав је радни статус испитаница

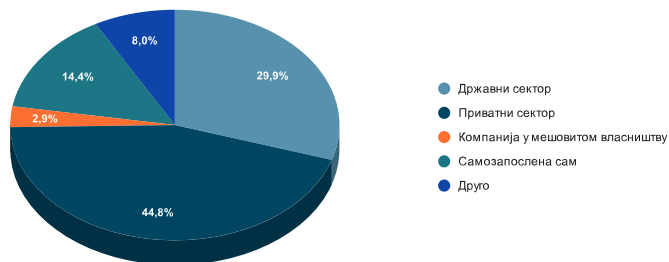
Приказ одговора на питање која је дужина радног стажа испитаница

Приказ одговора на питање да ли испитанице у проналажењу адекватног запослења ограничавала припадност некој од осетљивих група

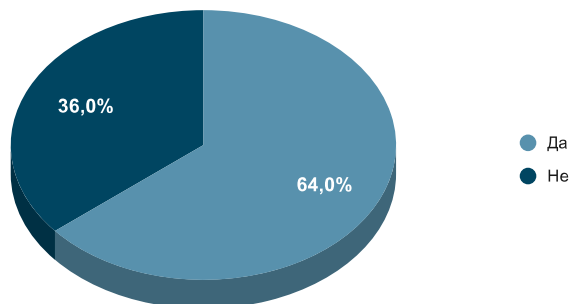

Приказ одговора на питање у којој делатности или сектору испитанице раде

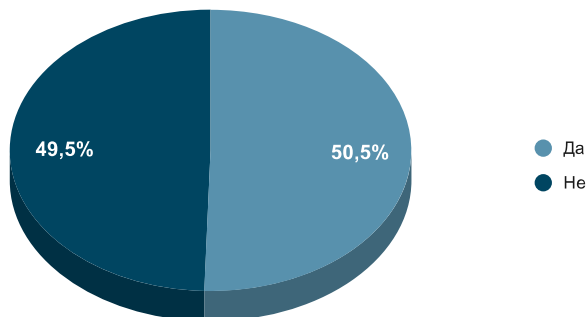

*У подгрупи "Друго" испитанице су најчешће наводиле цивилни сектор и freelancing.

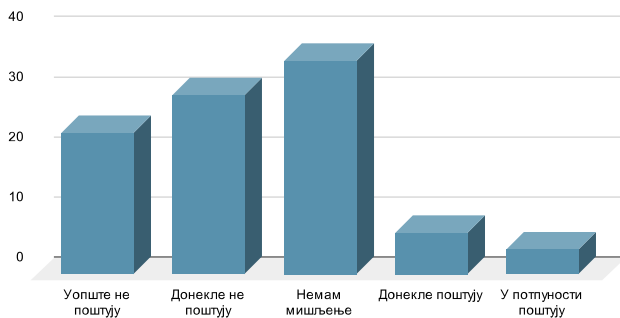
Приказ одговора на питање да ли су испитаницама на разговору за посао постављали питања у вези са брачним статусом и децом

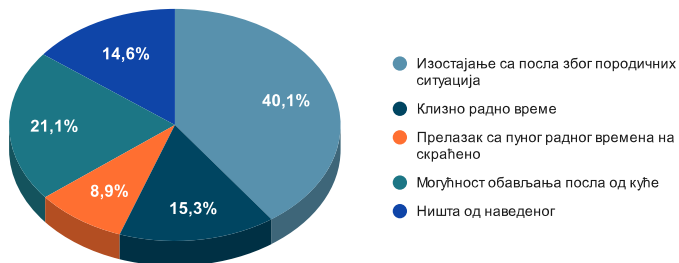
Приказ одговора на питање да ли су на запослење испитаница утицали одговори у вези са брачним статусом и децом

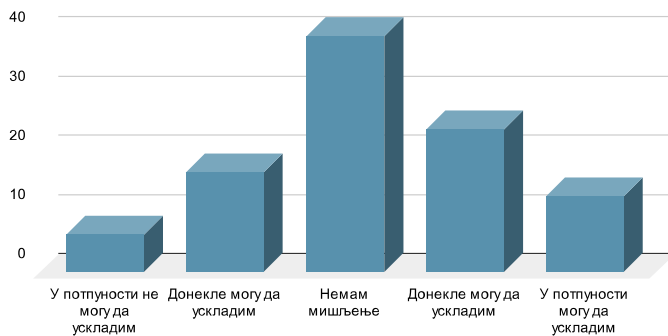
Приказ одговора на питање у којој мери испитанице сматрају да послодавци поштују Закон о равноправности полова

Приказ одговора на питање да ли је испитаницама омогућено флексибилно радно ангажовање у виду понуђених примера

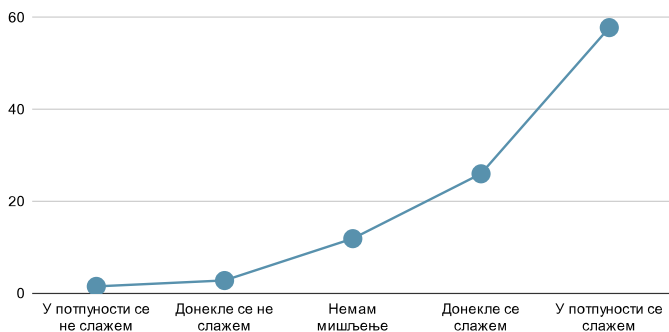
Приказ одговора на питање у којој мери испитанице могу да ускладе приватне и пословне обавезе

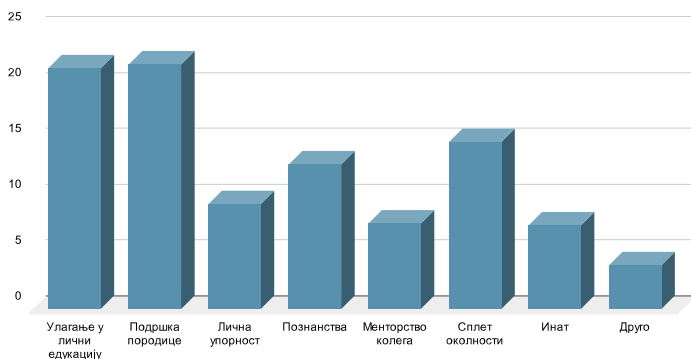
Приказ одговора на питање како би испитанице оцилиле усклађеност њихових приватних и пословних обавеза, одговорности и привилегија

Приказ одговора на питање да ли се жене у већој мери сусрећу са негативним последицама по професионални живот због немогућности усклађивања приватног и пословног живота

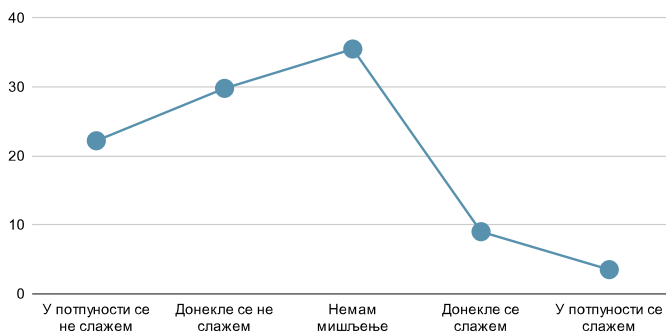

Приказ одговора на питање који су били кључни фактори за развој каријере испитаница

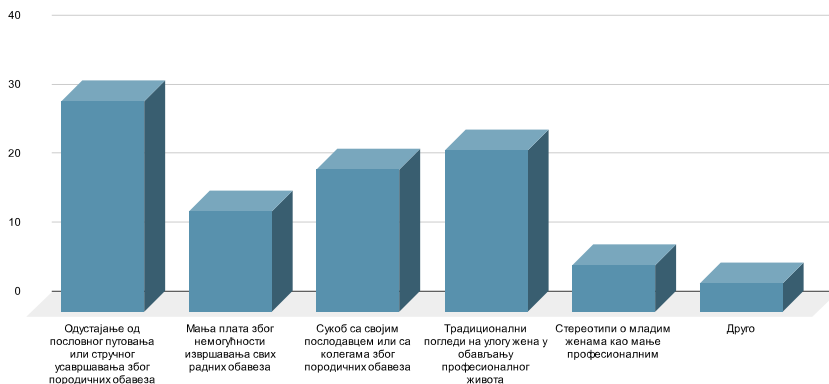

**У подгрупи "Друго" испитанице су наводиле разлоге као што су: независност од родитеља, уцењивање од стране послодавца, самохрана мајка, епидемијска криза.*

Приказ одговора на питање у којој мери се испитанице слажу да женама није пружено довољно прилика како би доказале да су заиста способне за рад на извршним позицијама

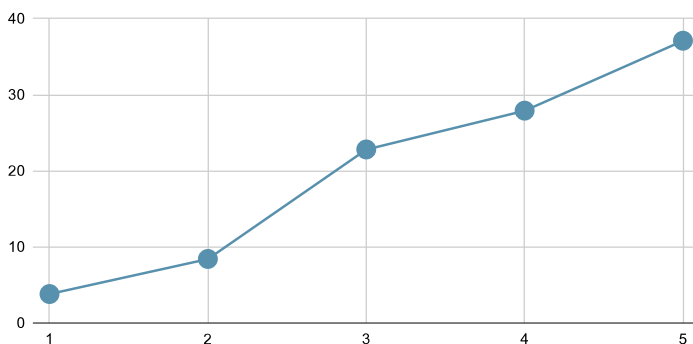

Приказ одговора на питање које су биле најчешће препреке на које су испитанице наилазиле током професионалног живота

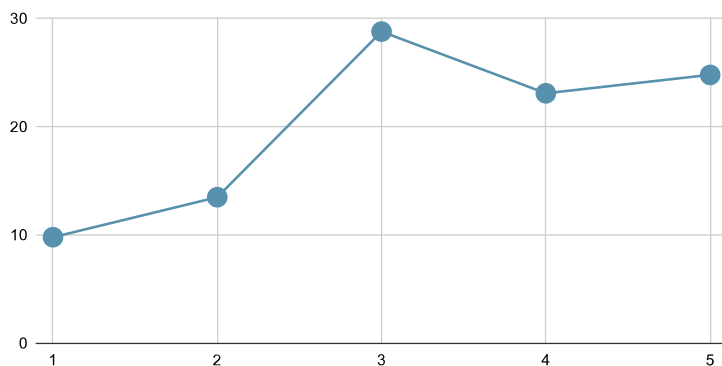

*У подгрупи друго "Друго" испитанице су наводиле одговоре као што су: стереотип да особа из друге сфере није довољно компетентна за обављање радних задатака у другој сфери, неразумевање од стране породице, мања плата након рођења другог детета, инвалидитет, сопствена неорганизованост, припадност националној мањини, недовољан број кадрова услед велике количине посла, лоше здравствено стање, стереотип да су жене старије од 40 година потрошена радна снага, самохране мајке нису у немогућности да ускладе пословни са приватним животом, нижа плата услед родне дискриминације, сексуално узнемиравање и уцењивање од стране мушкараца на послу, изношење личног става који је у супротности са ставом надређених, лоши хигијенски услови на послу, нефункционалност колектива.

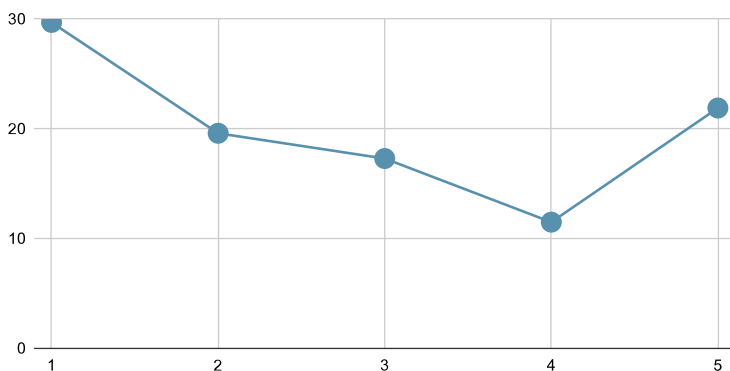
Приказ одговора на питање у којој мери испитанице осећају последице сукоба приватних и пословних обавеза (недостатак времена за себе, неиспаваност, стрес и слично)

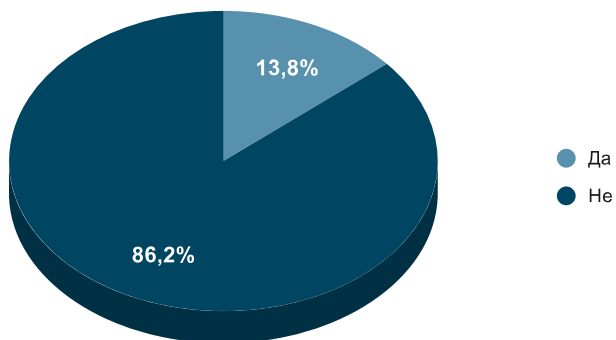
Приказ одговора на питање у којој мери се испитанице осећају оптерећено количином радних задатака на послу (на скали 1-5)

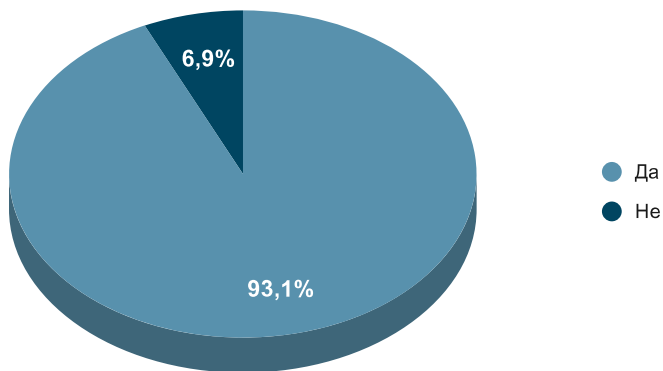
Приказ одговора на питање у којој мери се испитанице баве пословним обавезама изван радног времена (на скали 1-5)

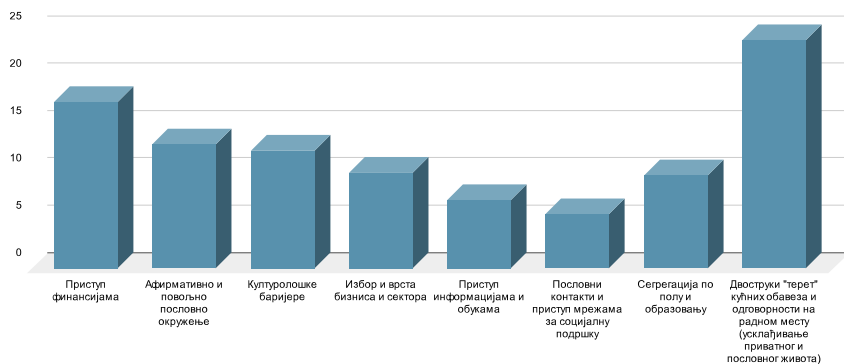
Приказ одговора на питање да ли су испитанице упознате са Законом о иновационој делатности

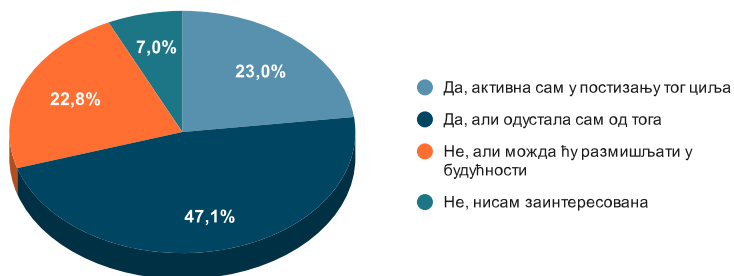
Приказ одговора на питање да ли су по мишљењу испитаница неопходни програми који се спроводе као подршка иновационом предузетништву жена

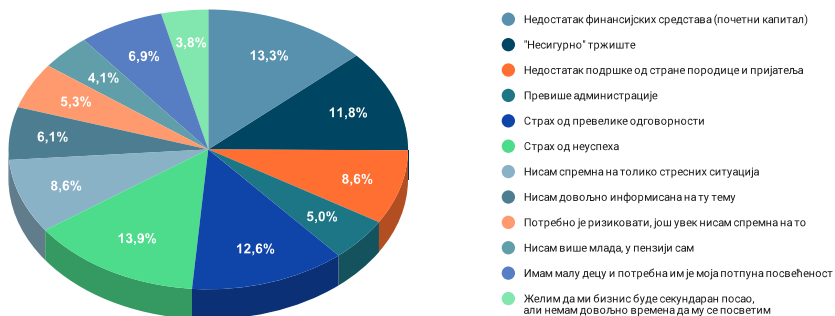
Приказ одговора на питање да ли по мишљењу испитаница неки од понуђених фактора утичу на успешност жена у предузетништву

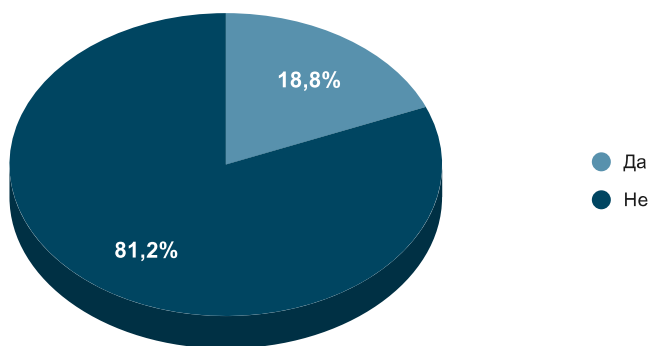
Приказ одговора на питање да ли су испитанице некада размишљале о покретању сопственог бизниса

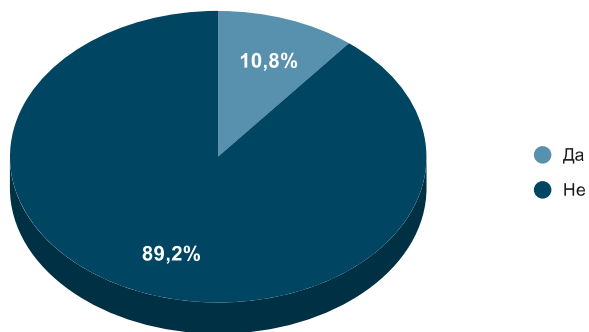
Приказ одговора на питање да ли по мишљењу испитаница неки од понуђених фактора утичу на успешност жена у предузетништву

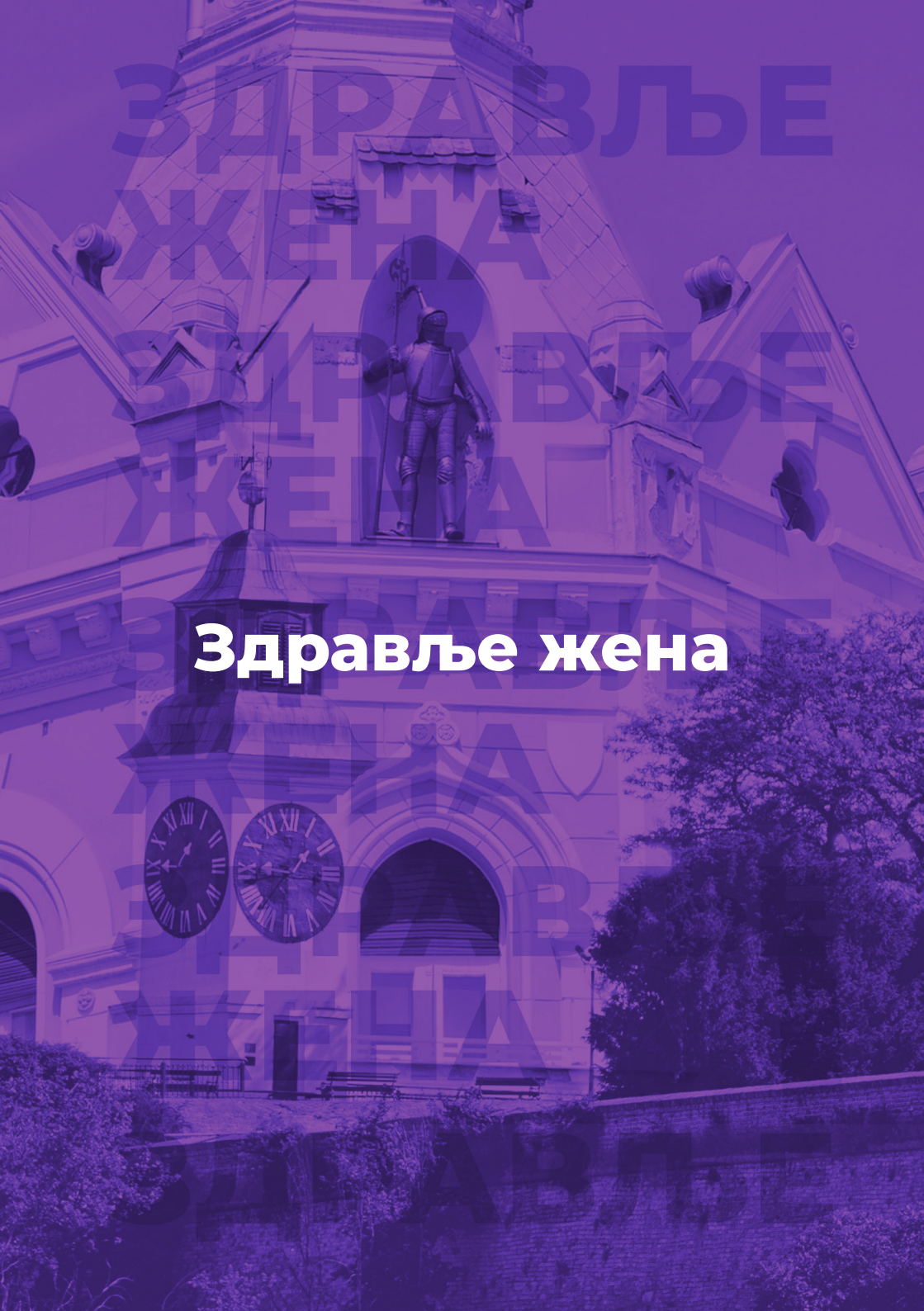

Приказ одговора на питање да ли су испитанице упознате са родно одговорним буџетирањем

Приказ одговора на питање да ли су испитанице упознате да Град Нови Сад од 2016. примењује Закон о буџетском систему

Здравље жена

Здравље жена

Од укупног броја испитаница у оквиру овог истраживања, 729 жена наводи да су им квалитетне здравствене услуге које користе, док остале, тачније 75,9% испитаница, сматра да им те услуге нису квалитетне.

40,8% испитаница наводи да више користе приватне здравствене услуге него државне, док 23,7% подједнако користи услуге и приватних и државних установа.

Више од половине испитаница, односно 56,5% наводи да нису задовољне здравственим системом на територији Града Новог Сада (на скали 1-5 одговор су означиле најнижим оценама, тачније бројевима 1 и 2). Само 1,4% испитаница која је у потпуности задовољна здравственим системом, на скали 1-5 означава одговор на ово питање са највишом оценом.

Велики број испитаница (65,9%) истиче да су информисане о заштити здравља, превенцији и здравим стилевима живота и одговор на ово питање на скали 1-5 су означиле највишим бројевима, односно 4 и 5. 6,4% жена наводи да нису информисане.

Превентивни прегледи су за жене од изузетне важности, међутим 46,7% испитаница у оквиру овог истраживања наводи да им превентивни прегледи у здравственим установама нису доступни. Неки од најчешћих одговора за то су недовољно особља због чега се на преглед чека веома дуго, услед дигитализације веома је отежан процес заказивања, што су само неки од разлога због којих жене све више одлазе код приватних лекара.

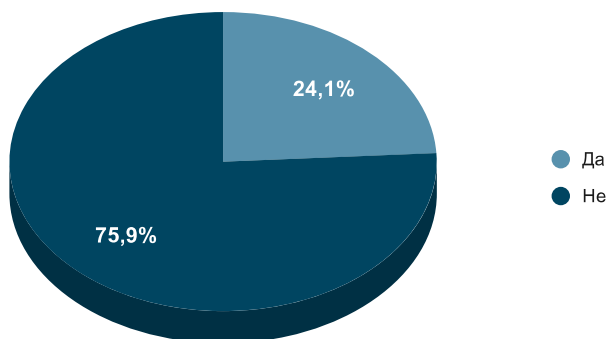
77,7% испитаница (на скали 1-5 означиле одговор највишим бројевима, односно 4 и 5), наводи да је у великој мери неопходно радити на подизању нивоа знања здравствених радника о родној равноправности, родним стереотипима, предрасудама и дискриминацији ради унапређења односа према пацијенткињама, посебно припадницама рањивих група.

На питање у којој мери су испитанице упознате са радом саветника за заштиту права пацијената, 54,8% наводи да уопште није упознато (на скали 1-5 означиле одговор најнижим бројевима, односно 1 и 2), док 23,6% испитаница наводи да су упознате са радом саветника.

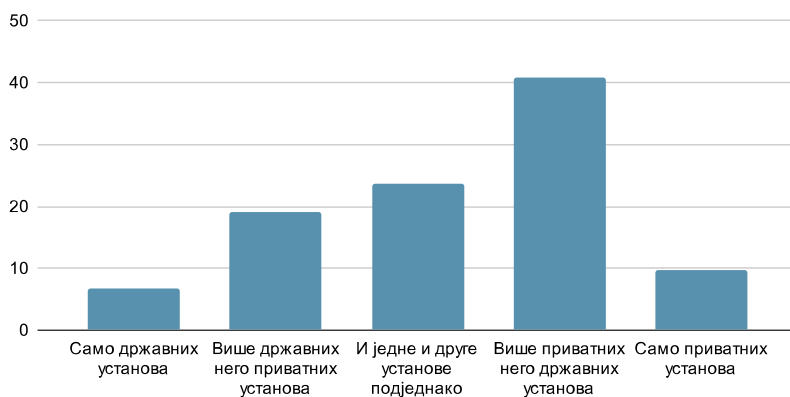
Такође, више од половине жена није упознато ни са Законом о правима пацијената, односно 60% испитаница.

45,4% испитаница наводи да се нису нашле у ситуацији да им здравствена установа није заказала преглед у року од 30 дана од јављања са упутом изабраног лекара, док нешто већи број испитаница (54,5%) наводи да је била у овој ситуацији. Од тога 2,7% испитаница је издата прописана потврда на којој пише да одређена установа није у могућности да закаже одређен преглед, док 26,7% испитаница није упућено у ту процедуру и нису знале да на то имају право.

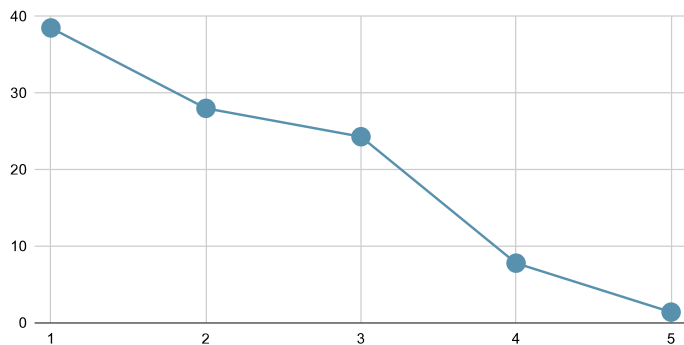
Приказ одговора на питање да ли испитанице сматрају да су им здравствене услуге које су им доступне заиста квалитетне

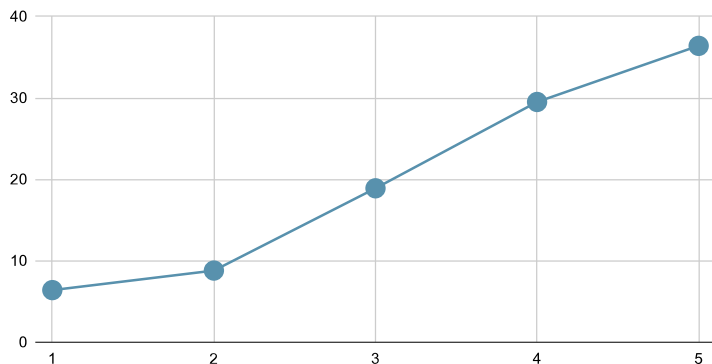
Приказ одговора на питање да ли испитанице користе услуге државних или приватних здравствених установа

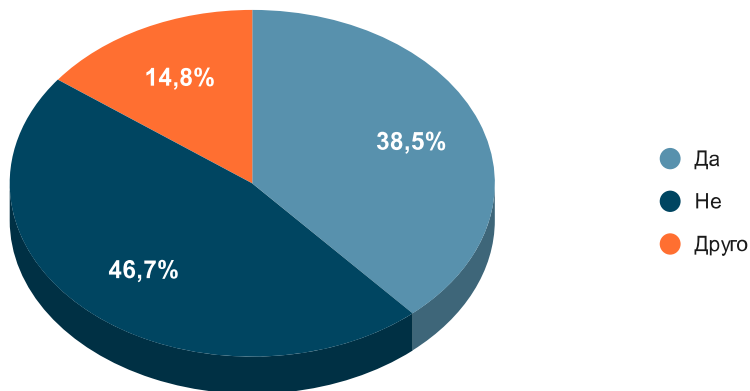
Приказ одговора на питање у којој мери су испитанице задовољне здравственим системом на територији Града Новог Сада

Приказ одговора на питање у којој мери су испитанице информисане о заштити здравља, значају превенције и здравим стилевима живота

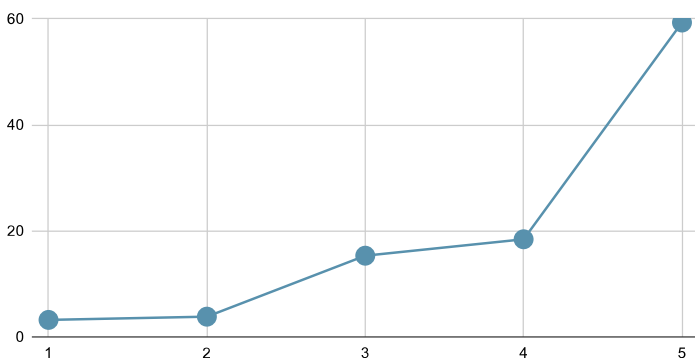

Приказ одговора на питање да ли су испитаницама доступни превентивни прегледи у здравственим установама

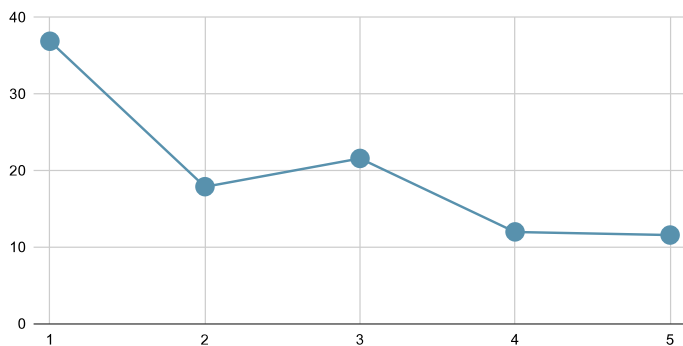

*У подгрупи "Друго" испитанице су најчешће наводиле: уколико лекар има слободних термина; недостаје кадрова за рад; поједини превентивни прегледи су доступни уз чекање на неколико месеци; веома је тешко заказати превентиван преглед; у приватним установама се за краћи временски период све одради; када су деца у питању лекари су ажурнији; од када је све дигитализовано компликованији је процес заказивања.

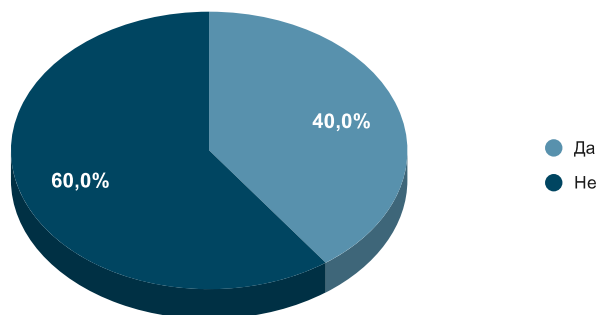
Приказ одговора на питање у којој мери испитанице сматрају да је потребно подизање нивоа знања здравствених радника о родној равноправности, родним стереотипима, предрасудама и дискриминацији ради унапређења односа према пацијенткињама, посебно припадницама рањивих група

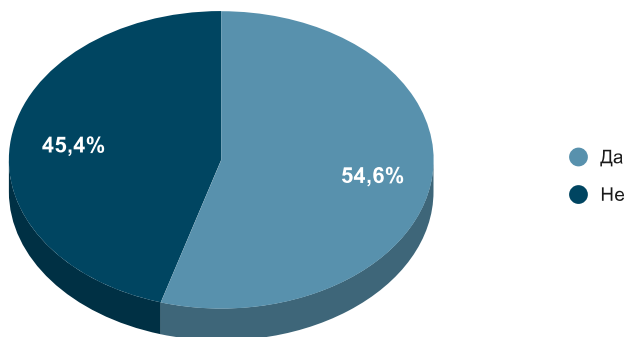
Приказ одговора на питање у којој мери су испитанице упознате са радом саветника за заштиту права и пацијената

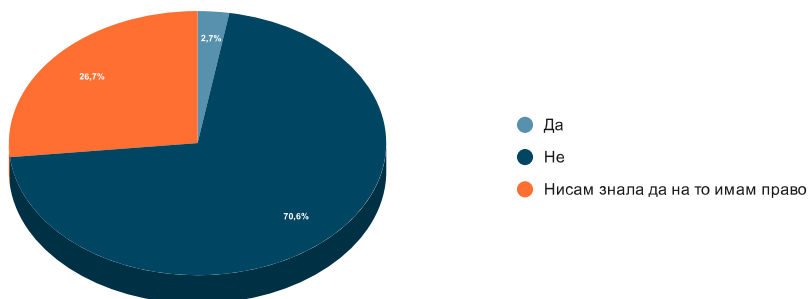
Приказ одговора на питање да ли су испитанице упознате са Законом о правима пацијената

Приказ одговора на питање да ли су испитанице биле у ситуацији да им здравствена установа није заказала преглед у року од 30 дана, од јављања са упутом изабраног лекара

Приказ одговора на питање да ли је испитаницама издата прописана потврда на којој пише да одређена установа није у могућности да закаже преглед у року од 30 дана од издавања упута лекара

БЕЗБЕДНОСТ

ЖЕНА

БЕЗБЕДНОСТ

ЖЕНА

**Безбедност
жена**

БЕЗБЕДНОСТ

ЖЕНА

БЕЗБЕДНОСТ

ЖЕНА

БЕЗБЕДНОСТ

Безбедност жена

Од укупног броја испитаница, 7,4% жена наводи да се не осећа безбедно у свом окружењу, док 13,2% испитаница се осећа безбедно. Највише испитаница (37%) је на скали 1-5 означило бројем 3 степен безбедности у свом окружењу.

Испитанице су у малој мери (5,8%) задовољне радом службених лица МУП-а на територији Града Новог Сада, док своје незадовољство на скали 1-5, 43,7% испитаница означава бројевима 1 и 2.

Међутим, иако испитанице нису задовољне радом службених лица МУП-а, ипак трећина испитаница наводи да се осећа безбедније услед учесталијег присуства службених лица МУП-а у граду.

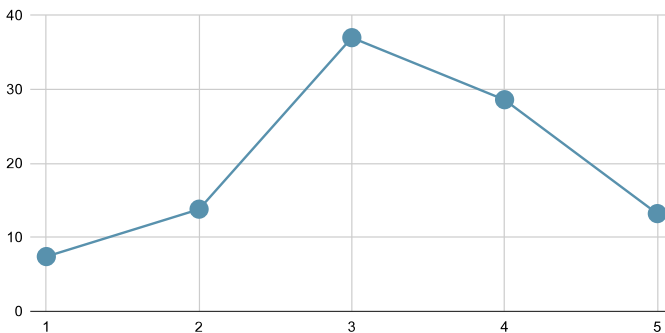
Више од 80% испитаница сматра да је неопходно издвојити већи новчани износ за социјалну помоћ, из буџета Града Новог Сада. С тим у вези, у одговору на питање у којој мери су задовољне услугом социјалне заштите на територији града 48,1% испитаница наводи да није задовољно и свој одговор на скали 1-5 означавају најнижим бројевима 1 и 2, а само 2,3% испитаница је на скали 1-5 означило своје задовољство највишом оценом.

Од укупног броја испитаница више од половине, тачније 56,1% жена је доживело вербално, виртуелно или физичко насиље, док је чак 74,9% испитаница присуствовало неком од ових облика насиља.

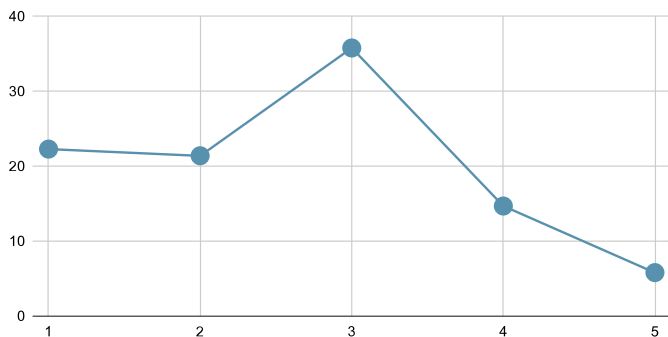
69% испитаница се никада није обратило надлежним органима за случај насиља, а неки од разлога су: страх од последица; неповерење у институције; испитанице не желе више да се присећају самог чина; срамота; закон није адекватно имплементиран; мобинг на послу који је тешко доказати; насиље се десило у оквиру породице; психијатријски болесник је починио насиље; прихватање чина као нешто што је нормално јер је свакодневна ситуација; страх од губитка посла; недостатак доказа; вршњачко насиље и испитаница није знала коме да се обрати; уцењивање од стране починиоца; осећај немоћи.

30,9% испитаница које су се обратиле надлежним органима након што су доживеле насиље, наводе да су задовољне крајњим исходом и да је починилац адекватно санкционисан, док неке од испитаница чекају и даље да се њихов случај оконча. Мали проценат испитаница наводи да је случај пријављен, али да су пролазиле кроз дуготрајан процес доказивања насиља што је веома стресно по жртву.

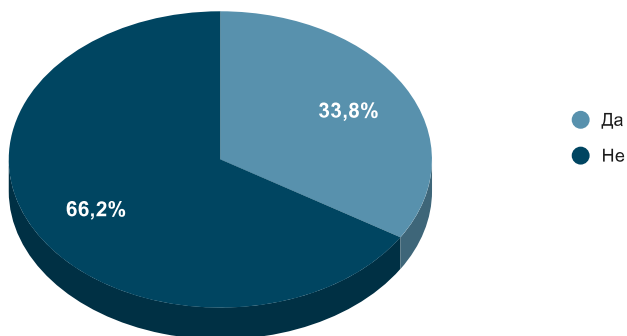
Приказ одговора на питање у којој мери се испитанице осећају безбедно у свом окружењу

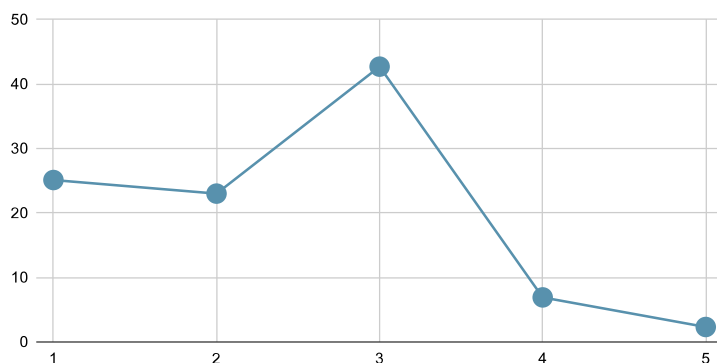
Приказ одговора на питање у којој мери су испитанице задовољне радом државних службеника МУП-а на територији Града Новог Сада

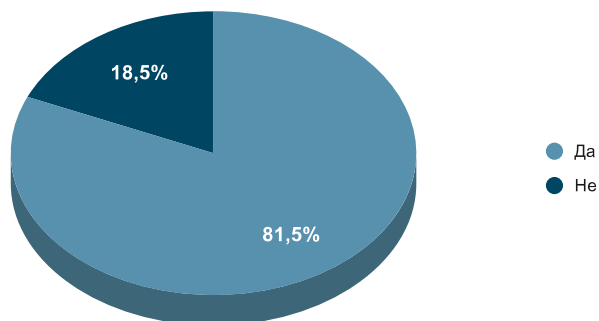
Приказ одговора на питање да ли се испитанице у Граду Новом Саду осећају безбедније услед учесталијег присуства службених лица МУП-а

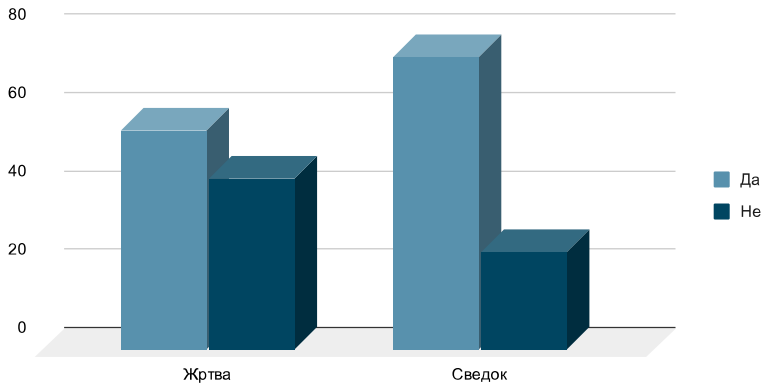
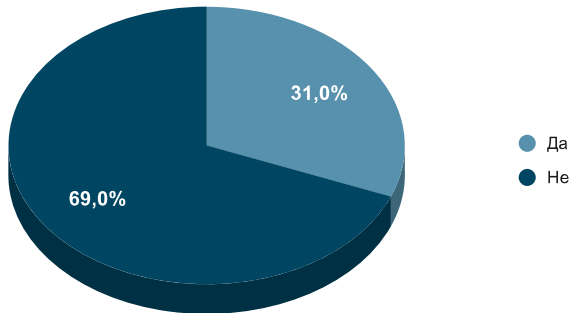

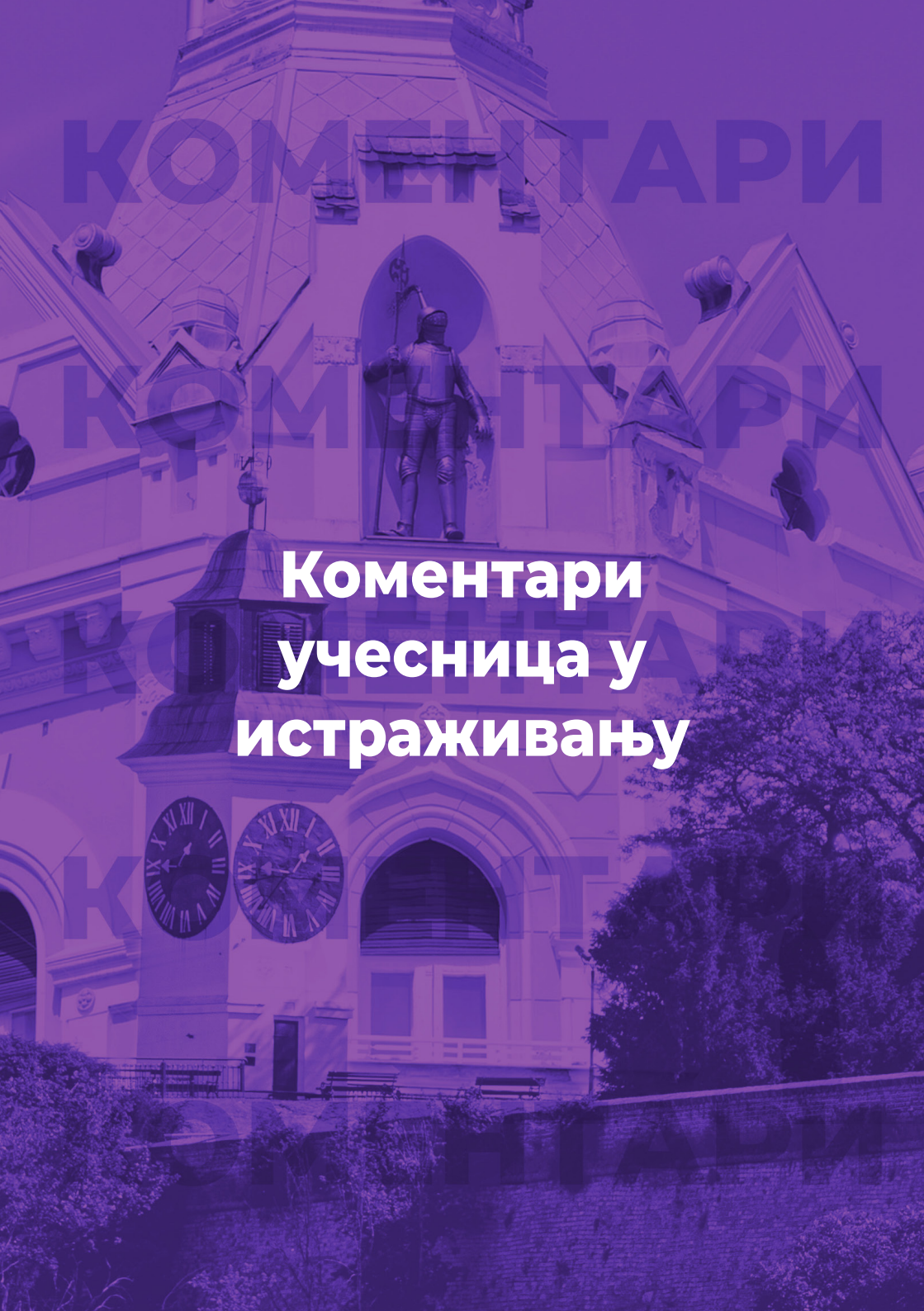
Приказ одговора на питање у којој мери су испитанице задовољне услугом социјалне заштите на територији Града Новог Сада

Приказ одговора на питање дали испитанице сматрају да је неопходно из буџета издвајање више новчаних средстава за социјалну помоћ

Приказ одговора на питање да ли је испитаница некада била жртва/ сведок вербалног, виртуелног или физичког насиља**Приказ одговора на питање да ли се испитаница обратила надлежном органу уколико је доживела неки од облика насиља**

КОМЕНТАРИ

КОМЕНТАРИ

КОМЕНТАРИ

КОМЕНТАРИ

КОМЕНТАРИ

**Коментари
учесница у
истраживању**

Коментари учесница у истраживању

Када је у питању побољшање положаја жена на територији Града Новог Сада, испитанице наводе да је неопходно:

- већа права за предузетнице и запослене које су на трудничком/породиљском одсуству
- поштовање родне равноправности у свим сегментима: образовања, рада, професионалног напредовања и слично
- економско оснаживање
- системске промене и запослени који заиста решавају проблеме, а нису ту само на платном списку
- мајке са више деце да добију бољи статус
- већа подршка постојећим услугама женских невладиних организација и покретање нових које су прилагођене потребама различитих група жена
- континуирано спровођење родно одговорне буџетске политике која за циљ има смањење родног јаза у кључним областима које се финансирају из градског буџета
- креирање и спровођење мера афирмативне акције код запошљавања, пружања подршке оснивању и јачању малих и средњих предузећа
- давања субвенција пољопривредним газдинствима
- подстицање свих институција чији је оснивач Град Нови Сад да родну перспективу укључе у своје свакодневне активности

- помоћ самохраним мајкама да реше стамбени и радни статус
- омогућавање флексибилног радног времена
- едукација младих
- више жена на местима где се доносе правилници и документи којима се штите жене
- строго кажњавање родне дискриминације у пословном окружењу
- боља социјална и здравствена заштита
- да су плаћене као и мушкарци за исти посао (руководећа места)
- освешћивање и охрабривање суграђана да одмах реагују у датим ситуацијама
- више радних места за жене старије од 40 година
- већа укљученост жена у процесе доношења одлука и повећање броја жена на водећим позицијама јавног сектора
- промена ставова о улози жене у друштву
- афирмисање нулте толеранције на сваку врсту насиља
- више субвенција, више програма за самозапошљавање и у већој мери подршка за запослене маме (продужени боравак у вртићима, право на топли оброк, оброци за децу и друго)
- свест о томе да су жене једнако способне и вредне као мушкарци

- не дискриминисати жене на основу тога што желе да у будућности имају још деце
- једнократна помоћ од општине за друго, треће и четврто дете
- боља платежна моћ жена која доприноси јачању породица
- контрола рада државних установа: дома здравља, образовних установа и друго
- контрола заштите на раду (прековремени неплаћени рад, дискриминација, рад викендом, празницима)
- изградња сигурних кућа за жене
- отварање нових вртића за децу како би мајке могле да раде
- бесплатни семинари и едукативне радионице за жене
- афирмативне мере у погледу здравствене заштите
- боља социјална заштита осетљивих категорија жена
- веће присуство женских личности у градској урбаној култури (имена улица, споменици, меморијали, награде у част жена)
- стипендирање младих “непривилегованих” жена
- подршка неформалним видовима стручног оспособљавања и усавршавања

ЗАКЉУЧАК

ЗАКЉУЧАК

ЗАКЉУЧАК

Закључак

ЗАКЉУЧАК

ЗАКЉУЧАК

Закључак

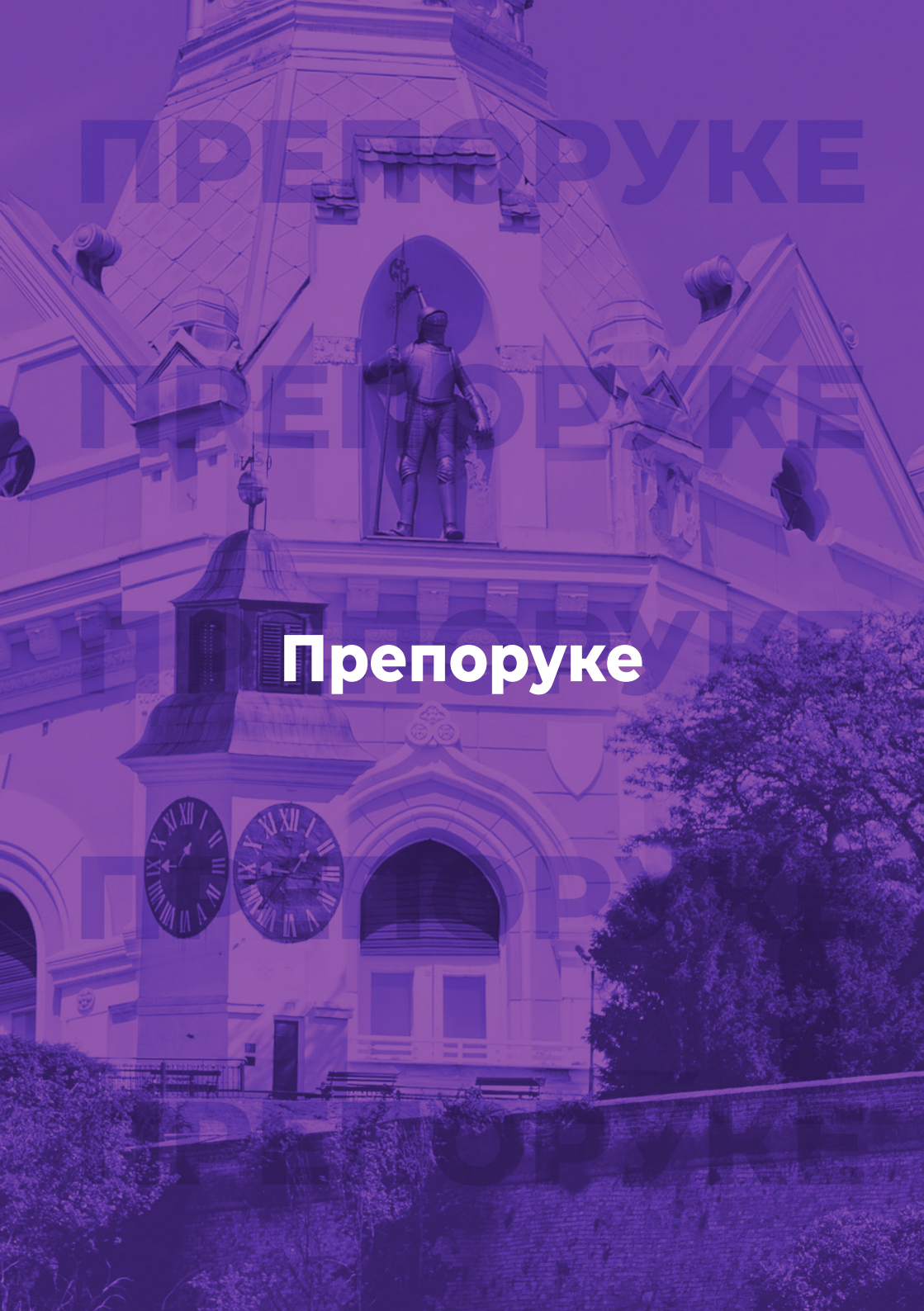
Женама на територији Града Новог Сада образовање је доступно, као и додатне едукације, које и похађају. Када је реч о партиципацији, половина ове популације је заинтересована за друштвено-политичким збивања, а деведесет процената њих редовно гласа. Међутим, њихов утисак је да не учествују довољно у процесима планирања, доношења и спровођења одлука у локалној заједници, као и да је њихов утицај у тој сфери мањи од утицаја мушкараца. Жене са територије Града Новог Сада о друштвено-политичким збивањима се, готово искључиво, информишу путем друштвених електронских мрежа и телевизије.

Више од три четвртине жена на територији Града Новог Сада је запослено, а мало мање од једне четвртине њих је радно ангажовано повремено, хонорарно и на други сличан начин. Највећи број жена радно је ангажовано у приватном, затим у државном сектору, док је најмањи број њих у статусу samozапослених. Преко две трећине жена које припадају осетљивим групама наилазе на ограничења приликом проналажења адекватног запослења. Послодавци у разговору за посао постављају питања у вези са брачним и родитељским статусом, а одговори на оваква питања у пракси имају утицај на њихово запослење, односно исход разговора за посао. Највећи број жена сматра да им је пружено довољно прилика како би доказале да су способне за рад на извршилачким позицијама. Као препреке у професионалном напредовању јављају се породичне обавезе, мања плата и традиционални аспекти о улози жена у радним колективима. Разлози за непокретање сопственог бизниса су недостатак почетног капитала, „несигурно“ тржиште, неинформисаност и страх од неуспеха и одговорности.

Велики број жена, чак три четвртине њих, сматра да им нису доступне квалитетне здравствене услуге. Једна четвртина жена са територије Града Новог Сада равномерно користи услуге и државних и приватних здравствених установа, а највећи број њих користи услуге само државних. Као кориснице, жене нису задовољне здравственим системом и нису довољно информисане о здравственој заштити, превенцији и здравим стиловима живота. Мање од једне четвртине жена су упознате са радом саветника за заштиту пацијената, а највећи број њих није упознат нити зна да постоји Закон о правима пацијената. Такође, највећи број њих се нашао у ситуацији да им здравствена установа није заказала преглед у року од тридесет дана од јављања са упутом изабраног лекара. Због мањка особља и техничких изазова у имплементацији електронског система заказивања, жене имају проблеме у вези са доступношћу превентивних прегледа, те због тога, од њих, врло често и одустају.

Веома мали број жена се у потпуности осећа безбедно, а још мањи број њих су задовољне радом службених лица Министарства унутрашњих послова Републике Србије, међутим и поред тога једна трећина њих се осећа безбедније услед њиховог учесталијег присуства у граду. Приближно половина жена није задовољна услугом социјалне заштите на територији Града Новог Сада, а више од половине њих су доживеле вербално, виртуелно или физичко насиље. Три четвртине жена је присуствовало неком од наведених облика насиља. Само једна трећина жена које су се обратиле надлежним органима, сматрају да су починиоци адекватно санкционисани.

Две трећине жена се никада није обратило надлежним органима за случај насиља, а неки од разлога су: страх од последица; неповерење у институције; жеља да се више не присећају самог чина; срамота; закон није адекватно имплементиран; мобинг на послу који је тешко доказати; насиље се десило у оквиру породице; психијатријски болесник је починио насиље; прихватање чина као нешто што је нормално, јер је свакодневна ситуација; свакодневна ситуација; страх од губитка посла; недостатак доказа; вршњачко насиље; непознаница коме се обратити; уцењивање од стране починиоца; осећај немоћи.

ПРЕПОРУКЕ

ПРЕПОРУКЕ

ПРЕПОРУКЕ

Препоруке

ПРЕПОРУКЕ

ПРЕПОРУКЕ

Препоруке

1. Унапредити међусекторски дијалог у који су укључене женске и организације за жене, у циљу успостављања боље комуникације и ефикасније реакције на проблеме жена у локалној заједници.
2. Повећати број едукација у области медијске и дигиталне писмености жена.
3. Креирати програме обука и едуковати жене у области политичке писмености у сврху унапређења квалитета и квантитета њиховог учешћа у процесима доношења одлука у локалној заједници.
4. Развијати нове и унапредити постојеће механизме партиципације жена у процесима креирања и праћења практичних и јавних политика у локалној заједници.
5. Оснажити организације жена, организације за жене и њихове савезе у области заговарања радних права.
6. Јачати капацитете пружања бесплатне правне помоћи на основу одредби закона који уређују право азила и забрану дискриминације.
7. Развијати програме и подржати пројекте каријерног саветовања и управљања каријером који су намењени женама.
8. Организовати већи број едукација у области личног развоја базираних на потребама жена.
9. Креирати нове локалне програме подршке иновационом предузетништву и јачати капацитете, транспарентност и доступност постојећих.
10. Едуковати жене у области покретања сопственог бизниса.

11. Јачати концепт женског менторства кроз пројекте и програме међусекторске и крозсекторске сарадње.
12. Јачати постојеће и креирати нове капацитете за правовремено и квалитетно информисање жена у области родно одговорног буџетирања.
13. Организовати стручне округле столове, конференције и фокус групе са циљем дефинисања предлога и мера за унапређење здравствених услуга за жене.
14. Едуковати запослене у здравственом систему о родној равноправности, родним стереотипима, предрасудама и дискриминацији, ради сензибилизације и унапређења односа према пацијенткињама, посебно припадницама рањивих група.
15. Повећати ниво информисаности жена о заштити здравља, превенцији и здравим стиловима живота, као и правима пацијената.
16. Спроводити мониторинг и евалуацију система електронског заказивања здравствених прегледа и других дигитализованих услуга у овој области.
17. Подржати програме и пројекте едукације припадника Министарства унутрашњих послова Републике Србије у области сензибилизације у раду са женама, нарочито са женама из рањивих група у циљу повећања међусобног поверења, као и ефикаснијег рада надлежних органа у систему заштите безбедности.
18. Креирати иновативне и дигитализоване начине пријаве и превенције насиља.

19. Јачати капацитете Центра за социјални рад и других релевантних организација, кроз међусекторску сарадњу и ефикасне комуникационе стратегије, акционе планове, радна тела и сличне механизме.
20. Организовати најразличитије едукације и саветовања у области очувања менталног здравља жена.

**РЕЗУЛТАТИ
ИСТРАЖИВАЊА
О ПОЛОЖАЈУ
ЖЕНА У
НОВОМ САДУ**

**РЕЗУЛТАТИ
ИСТРАЖИВАЊА
О ПОЛОЖАЈУ
ЖЕНА У
НОВОМ САДУ**

О ИСТРАЖИВАЊУ

Новосадска женска иницијатива у сарадњи са Локалним омбудсманом Града Новог Сада, као наручиоцем, спровела је истраживање о положају жена на територији Града Новог Сада.

Циљ истраживања био је да се путем анкетирања жена на територији Града Новог Сада, утврди који су то проблеми са којима се жене највише сусрећу, који су њихови предлози за побољшање положаја жена у Новом Саду и шта то жене сматрају да би могло утицати на повећање равноправности међу половима. Додатно, циљ је био и да се обезбеди промоција рада институције Локалног омбудсмана и едукације жена о њиховим правима.

Резултати добијени истраживањем могу бити полазна основа за израду стратешких докумената на тему родне равноправности.

Закључци и препоруке који буду проистекли из овог истраживања послужиће за даље заговарање бољег положаја жена у Граду Новом Саду.

